

ELŐFIZETÉS

HELYBEN:

Egy évre 24 korona.
Egy hónapra 2 korona.

VIDÉKEN:

Egy évre 28 korona.
Egy hónapra 3 k. 40 t.

HIRDETÉSEK:

4-hatásos postai sor egyszer 30 fill.
minden következőnél 15 fillér

Nyitótér sora 40 fillér.

ARADI KÖZLÖNY

POLITIKAI NAPILAP.

SZERKESZTŐSÉG

Aradi és csanádi egyenlő
vasutak palotájában.
TELEFON-SZÁM: 152.

KIADÓHIVATAL:

Aradi Nyomda Részvénytársaság.
József főherceg-ut 22. sz.
TELEFON-SZÁM: 151.

Arad, 1908.

FELMÉRŐS SZERKESZTŐ:
STAUBER JÓZSEF.

Szombat, július 18.

Mai számunk főbb közleményei:

- Vezérolk: Indulás előtt.
- Súlyos vádak Arad város törvényhatósága ellen.
- Négy szavazat egy választónak.
- A megostromolt Népszínház.
- Autobuszközlekedés részletekben.
- Rabszállítás az aradi várfogházba.
- Szerelmes hercegnők.
- Ehaleasztották az Eulenburg-pőr tárgyalását.
- Reformok az aradi Üzletvezetőség területén.
- Stefánia nem pörösködik.
- A primadonnát megszüktették.
- Az elbujdosott királyné.
- A főhercegnő soffőrje.
- A légy, a sör és az ember.
- Titokzatos éjszakai vendég.
- Tarkaságok.
- Társa: A női bájak.

Indulás előtt.

Arad, július 17.

Hinni kezdtük már, hogy autobuszaink, ez a valóban szép nyolc darab modern alkotás, végre lefejezik Arad közlekedési reformjának vén tengeri kigyóját. Ugy látzik, ez be is kövekezett. Csak hogy a lefejezett kigyónak naplementéig vonaglik a farka s a mi közlekedésünk mizeriái sem tudnak momentán meghalni.

Minden bajnak megvan az az eredeti tulajdonsága, hogy makacs és szívós. Szabadulni is csak úgy lehet tőle, ha hasonlóan makacs és szívós az ellene folytatott küzdelem. Jó lesz tehát, ha részen áll Arad tanácsa és törvényhatósága most, amikor az autobusz-közlekedés meg-

indulásának és ez intézmény sorsának megalapításáról kell döntenie.

A közönség még a múlt hónapban várta az üzem megkezdését. Ilyen reformot a világon mindenütt temérdek huzavona szokott megelőzni, így minket sem lephetett meg az a hír, hogy az üzem megindítását július 21-ére halasztották. Most pedig ujabban olyan indítvány merült föl, amelynek elfogadása az intézmény komoly és számbavehető működését — talán beláthatatlan időkre — elejtené s a városnak beléfectetett óriási áldozatát a veszendőség kockájára tehetné.

A belügyminiszter tudvalevőleg *nem hagyta jóvá* a város autobusz üzemszabályzatát. Nem azért mintha az ellen lényegbeli kifogásai volnának, hanem esupán azért, mert a belügyminisztériumban most készül egy oly üzemszabályzat, amely az egész országra, tehát az aradi vállalatra nézve is érvényes lesz. Magából a jóvá nem hagyásnak ezen indokából is nyilvánvaló, hogy az üzem megindítható és *zavartalanul folytatható*. Semmi ok nem forog fönn arra nézve, hogy az új közlekedési eszköznek, Arad legmodernebb és legérdekesebb reformjának tényleges életbeléptetését és kihasználását csak egy órával is tovább odázgassuk. S amikor az üzem megindítását sürgetjük, ezt nemcsak a kíváncsiság, az új és érdekes reform izgalmi utáni vágy sugallja, hanem egy jól felfogott reális érdek, Arad közönségének anyagi érdeke, nevezzük a legmarkánsabb névvel: *zsebérdeke*, ami

pedig elég súlyos indoka a legsürgősebb és legtürelmetlenebb követelésnek!

Szólunk pedig erről abból az alkalomból, hogy a városi autobusz-kocsik üzemigazgatója egy meglepő indítvánnyal állott elő. Azzal t. i., hogy miután a belügyminiszter az üzemszabályzatot nem hagyta jóvá, engedje meg a város, hogy július 21-étől kezdve *csak a vasuti állomás és a Szabadság-tér között* legyen közlekedés, ezen az egyetlen vonalon is csupán reggeli fél 6-tól este 10-ig.

Kifejtettük már, hogy a belügyminiszter jóvá nem hagyó intézkedésének mi volt az indoka. Minden látó ember előtt világos, hogy az igazgató indítványa semmiféle érveléssel a miniszter intézkedésével kapcsolatba nem hozható s hogy a miniszteri döntésre való hivatkozás itt merőben hamis, vagy legalább is téves. De megállapítható az is, hogy ezideig sem az üzemigazgató, sem más tényező nem produkált oly érvet, amely az autobusz-üzem megindításának további késleltetését csak távolrólis megmagyarázhatná és elfogadhatóvá tenné. Ezzel szemben a város anyagi érdeke a legsürgősebben követeli, hogy a kocsik haladéktalanul megindíttassanak, de oly módon, hogy a tervbe vett vonalak valamennyijén egyszerre életbelépjön ez a fontos reform. Mert, ha már Arad oly szerencsétlen helyzetben volt, hogy egy régi — bár népszerűtlen — közlekedési eszköz konkurrenciájával kellett ez intézményt létesítenie, legalább ne mu-

A női bájak.

*

Aki valaha csak egy pillanatra is bekukánhatott egy hölgy öltözészetébe, a melyet bátran lehetne laboratóriumnak is nevezni, az tisztában van azval, hogy milyen vakmerő és elszánt ember lehet az a Glenn György, akiről megírják a lapok, hogy amerikai képviselő és törvényjavaslatot készített a *mesterséges női bájak üldözésére!*

Az ember merészsége már sok mindent produkált. Zeppelin most vivja legelkeseredettebb harcát a légi elemekkel. Más ember a víz alatt akar utat teremteni a tudománynak. Ismét más a villámot szelidíti meg. És elég vérfagyasztó látvány az is, a mikor a cserepéz logény, hat emelet magasságban oly nyugodtan járkal a tetőszélen, mintha csak a Dunaparton sétálna. Szóval ezer példája van annak, hogy bátorság, elszántság és vakmerőség jócskán akad az emberben.

De hogy akadjon valaki, aki törvényt mer írni arról, hogy a nők ne mesterségesen legyenek bájosak, hanem elégedjenek meg azval, a mit nekik a természet adott, — ez a legnagyobb vakmerőség, sőt kész öngyilkosság. Mister Glenn György azóta már bizonyosan a halálok halálával halt meg. Igazán meglepetés volna, ha ennek az amerikai képviselőnek a személt még nem kaparták volna ki millió női karmocskák és egészen csodálatos lenne,

ha mindez idáig nem akadt volna valami öszszeszedt női maffia, a mely Glenn György koponyájába gondos kézi munkával haj- és kalaptűket verdes.

Ennek az amerikalnak jobb lett volna egyenest a villanyos székbe ülni. És végre is egy jó, rövid és biztos halalmódszat. De az öngyilkosságnak ilyen brutális módját választani: elpusztulni rózsás kőrmocskák karmolásai között, elpusztulni millió kenőcsös és festékes tégely szuhatagában, elpusztulni lángostorokká font coplok és hajkötegek szuhatagában, drága aranyfűgák hapásai alatt és felmérhetetlen métermérsza súlyú „női báj” nyomása alatt, bizony es igen szomorú halál, sőt oktalanság is, ami nem illik egy törvényhozóhoz.

Nem! Mister Glenn! Őn azt nem fogja megérni soha, hogy a női bájak millió kis skatulyáit, vegyszereit, lombikjait és dinamógépeit a törvény megsemmisítse. És nem is kívánatos, hogy őn ezt megérje, Mister Glenn! Mert azokból a megszámlálhatatlan kis dobozokból, kazettákból, tégelyekből és festékes ru-dakból, amelyeket őn a tengerbe akar vetetni, nem is annyira a női bájakat kenik fel hölgyeink, hanem az „illuziót”. Erre pedig nagy szükség van.

Lám mister Glenn, egy barátom, hogy járt egyszer! Udvarolt egy kis barna asszonykának. Csudaszép asszonyka volt. És azt észrevette egy másik asszonyka, aki szintén csudaszép terem-tés volt, de szőke. A szőke nem néshette a barna hódítását és egy alkalmas találkozásnál

jóakarattal avatkozott bele az én szerencsés barátom legprivátabb ügyébe:

— Tetszik magának az a kis barna asszony? — kérdeste gunyos és kacér mosolyával.

— Tetszik — felelte őssintén a férfi.

Itt egy hullámoz, csengő, ingerlő kacagás következett:

— Hiszen annak nincs is szemöldöke!

— Nincs... szemöldöke? — csudálkozott az én barátom és a legközelebbi félórán ott volt a megszólt menyecskénél, hogy megnézze, csakugyan nincs e szemöldöke.

— Mit vizsgálgat olyan furcsán? — idegeskedett a barna asszony.

És az én barátom meggyőnta a szőke asszony lelketlen árulását.

— Mit! Még az beszél?! — Tört ki egy tigris haragjával a leleplezett asszonyka: — Hiszen neki sincs szemöldöke, ellenben a haját is festi...

Mondanom sem kell mister Glenn, hogy az én Don Juan barátom minderről nem tudott és ép oly boldog volt, a mikor a barna gyönyörű szemöldökét csókolhatta, mint a mikor a szőke fiatalos hajszuhatagába kábult.

Hát ilyen és ezer oknál fogva szemérség az ő törvénye mister Glenn, a miből bizony semmi sem lesz. Mert nincsen annyi fegyvere az államhatalomnak, a hány „báj tégely” rejtezik egy moderan asszony pipere-asztalán. És nincs az a reális törvény, a mely felérne egy kis illuzióval.

L. I.

lasszon el semmit, amivel ezt a lehető legrövidebb idő alatt általánosítja, népszerűsíti és üzleti szempontból is talpra állítja.

Ha a kocsik üzeme az idő és a befutott vonalak tekintetében ily kicsi arányokban kezdődik s annak bővítését minden ok nélkül ismét beláthatatlan időkre odáztatják, akkor a mi autobus-vállalatunk a lóvasuti bárkák mellett csak primitív közlekedési eszközzé süllyed, holott helyes üzempolitika mellett ez a modern intézmény rövidesen diadalmaskodik a tuberkulotikus, gebéktől vonszolt rozoga alkotmányok fölött.

Reméljük és hisszük, hogy a város tanácsa nem járul hozzá az üzemigazgató tervéhez, hanem kötelezni fogja őt, hogy a közlekedést a tervbe vett összes vonalakon *haladéktalanul megindítsa*. A haladás iránti érzék és saját anyagi érdekünk ezt parancsolóan követeli.

F. M.

Súlyos vádak

Arad város törvényhatósága ellen.

A belügyminiszterium elfogadott egy, Arad közgyűlését mélyen sértő felebbezést, indoklással együtt, amelyben a törvényhatóságot súlyosan megvádolják.

A „veszedelmes eszközökkel dolgozó klikk“.

— Az Aradi Közlöny tudósítójától —

Arad, július 17.

A belügyminiszter ma érkezett leiratával igen érdekes körülményre mutat rá, mely a városházán történő dolgokra furcsa világot vet. Nem meglepő újdonság, amit a miniszter mond, mindenki tudja. De most, hogy a miniszter is konstatálja, talán csak elhiszik azok is, hogy „*megfontoltabb határozatokat kell a közgyűlésnek hoznia*“, akik rossz néven szokták venni, ha rámutatunk arra a sokszor személyes érdekekből származott határozatokra, melyek mindennek nevezhetők, csak *közérdekeknek* nem.

A miniszteri leirat, mely véletlenül egy csekélyebb jelentőségű ügyben vette észre a közgyűlésen megnyilvánuló állapotokat, nemcsak azért érdekes, mert rámutat, hogy mint bánik a közgyűlés a város jövedelmével, mint elégszik meg száz koronával ott, ahol nyolcszáz koronát is lehetne a városi pénztárba juttatni. A miniszter határozatának megindokolásul elfogad egy olyan tényt, mely súlyos vádat rejt magában s amelyet eddig csak a főváros törvényhatóságával szemben hangoztatott nyilvánosan. Megsemmisítette az április 8-iki közgyűlésnek a *Nikolics-féle téglaverő telep átruházása tárgyában hozott határozatát* Pollák Sándor felebbezése folytán. Elfogadta a Pollák felebbezésében felhozott érveket és Pollák Sándor nem mond kevesebbet, mint, hogy

„*a sérelmes közgyűlési határozat (a közgyűlés ugyanis a tanács javaslatával szemben nem engedte meg Nikolicsnak, hogy a várostól bérelt téglaverő telepet Pollákra ruházza át) egy veszedelmes eszközökkel dolgozó klikk befolyása alatt hozott és ennek a klikknek érdekében áll,*

hogy Aradváros területét az ő téglagyártásával monopolizálja, hogy e téren a konkurrenciát megfojtja, nem véve figyelembe sem a város anyagi érdekeit, sem pedig az iparfejlesztés szükségét. Haladás, fejlődés általában ott észlelhető, hol az építőipar virágzik; minden község, város előjártósága oda törekszik, hogy az építőipar áldozatok árán is fellendüljön. Sajnos, ennek ellenkezőjét célozza a sérelmes közgyűlési határozat, amely segédkezett nyújt bizonyos klikknek építőiparunk megbénításában és tönkretételében.“

Ezeket a súlyos vádakot juttatta el Pollák Sándor a belügyminiszter elé. Rámutatott továbbá arra is, hogy az április 8-iki közgyűlési határozat meghozatala után *rögtön emelkedtek a téglák árak Aradon.*

És a belügyminiszter elfogadta a felebbezés érvelését, mert azt látta, hogy a közgyűlés nem *megfontoltan* határozott a téglatelep-átruházás kérdésében és feloldja a közgyűlés határozatát a következőképen hangzó leirattal:

„Az 1908. évi április 8-án tartott közgyűlésében hozott azon határozatát, mellyel kimondotta, hogy a téglaverő helynek Pollák Sándorra való átruházását jóvá nem hagyja, a kérdéses területet téglaverés céljából csak Nikolics Sándornak bocsájtja rendelkezésre, neki is csak 1910. év végéig s azon feltételhez kötötten, hogy a téglaverést 1908. április hó 15-ig megkezdeni köteles; amennyiben pedig ezt nem tenné, a terület értékesítésére, illetve a legelőhöz leendő csatolás iránt lesz intézkedés teendő. — Pollák Sándor aradi lakos felebbezése folytán felülbírálat alá vevén azt, a felebbezésnek helyt adva, ezennel feloldom és elrendelem, hogy az alábbi indokok figyelembevételével *újabb megfontolt határozatot* hozzon. Ugyanis Pollák Sándor ajánlata a városra nézve *feltétlenül előnyös*, amennyiben nevezett legalább 500000 darab téglán *úján fizetendő díj fizetésére kötelezvéen magát, évi 840 korona jövedelmet biztosított a városnak; míg ezen gödrös 9 hold legelő birka legelőként használva, legfeljebb 80-100 korona jövedelmet* nyújthat.

Hartl,

miniszteri tanácsos.

Ez a nem nagy jelentőségű ügy hű tükörképe az Aradváros közgyűlésében uralkodó állapotoknak.

A forrongó Balkán. Berliából jelentik: A monaszirli zendülésről ma alig érkezett fontosabb hír. A táviróvonalak fölött a török kormány rendelkezik s így természetes, hogy a mozgalom jelentőségét a felhivatalos táviratok igyeksenek túlzottan is kisebbíteni. Ozman pasa, akit a meggyilkolt Semsal bász helyére küldtek ki, állítólag szétkergette Részna mellett a zendülőket. Magántávirat szerint ellenben a zendülők hatalmukba kerítették Részna és Ochridát. Megszólal a bécsi diplomácia is és kijelenti, hogy a szultán egy kétfőre rendet fog teremteni minden bizonnyal a Balkánon, mert a zendülés egyáltalán nem irányul a szultán uralma ellen. A hatalmak reformakciójáról tovább folynak a találgatások. Az angol orosz javaslatról hivatalos jelentés még ma sem érkezett s egyre bizonyosabbá válik, hogy Isvolszki és Aehrenthal augusztusi találkozásánál a javaslat részletei hiteles formában nem is kerülnek a nyilvánosság elé.

Négy szavazat egy választónak.

Milyen lesz az új választói jog?

Kulisszatitkok.

— Az Aradi Közlöny tudósítójától —

Arad, július 17.

A koalíciónak egyik legfőbb ígérete: a választói jog reformja gyors léptekkel közeledik a megvalósulás felé. A belügyminiszteriumban hónapok óta serényen folyik a munka, a statisztika összeállítása, a kerületek helyes beosztása és számának megállapítása céljából. Mióta a kormány a reform tervezetét előkészíti, úgyszólván hétről-hétre jelentek meg hiteles és kevésbé hiteles helyről eredő ismertetések, amelyek ismerni vélték a javaslat részleteit. A belügyminisztérium azonban eddig mindannyiszor megcáfolta a lapoknak a választói jog reformjáról közölt értesüléseit. Hogy az alább közölt tervezet mennyiben fedi a valóságot, az attól függ, vajon nem áll-e elő holnap a kormány felhivatalosa azzal, hogy „a közlemény teljesen alaptalan, légből kapott koholmány.“

A választói reformnak a belügyminisztériumban készülő tervezetét nagyon gondosan titkolják a nyilvánosság elől. Ennek ellenére általános a politikai világban az a hit, hogy *a javaslat alapja a plurális szavazati rendszer.*

A „Budapesti Napló“ állítólag teljesen hiteles forrásból arról értesül, hogy a belügyminisztériumban bizalmas használatra már sokszorosították a reform részletes tervét és a részletek nagy meglepetést fognak okozni. Az ország választói ugyanis a törvénytervezet szerint nem kevesebb, mint négy kategóriára fognak oszlan. Ezek közül a legelő csoport jelentő a tulajdonképeni tömeges jogkiterjesztést és közel áll a valóságos általános választói joghoz, amennyiben egy szavazatot ad minden, a megállapított korhatáron felül levő férfúnak. E joggal azonban nem ruházzák fel többek között a függőség viszonyban levőket, a hadsereg, a csendőrség, rendőrség és pénzügyőrség kötelékébe tartozókat. Aoktól, akik egy szavazattal fognak bírni, nem követelik, hogy magyarul írni, olvasni tudjanak. A magyarok írni, olvasni tudók a második kategóriába tartoznak és két szavazattal rendelkeznek. A harmadik kategóriában három szavazatot kap az, aki bizonyos adócenzuson felül emelkedik. Végül a negyedik kategóriába tartoznak négy szavazattal a diplomás emberek, tehát körülbelül ugyanazok, akik a mostani értelmiségi cenzus alapján vannak a választói listába felvéve, továbbá azok, akik két-száz koronánál nagyobb adót fizetnek, vagyis az egész középosztály.

A tervezet szerint *a szavazás nyílt és körjegyzőségenként decentralizált.* A statisztika állítólag azt igazolja, hogy a plurális szavazat a rendszere biztosítja a parlamentet az új elemek nagyobb tömegű beözönlése ellen, míg a nemzeti védelemnek gátat vet az, hogy a magyarok nem tudják nemzeti tömegeket csak egy szavazattal bírni és egyrészt a plurális szavazat, másrészt a megfelelő kerületi beosztás révén majorizálja őket a legtöbb helyen a magyarság.

A megostromolt Népszínház.

Ma délelőtt lamét nagy csoportban gyűltek a Népszínház elő a színház művészei és tagjai, akik a legnagyobb elkeseredés hangján tárgyalták a színház vezetőségének azt az eljárását, hogy nem akarja kiadni a három hónapi fizetésüket. A Nemzeti Színház jogtanácsosa ellen súlyos vádakat hangoztattak.

Detektívek őrzik az igazgatókat.

— Az Aradi Közlöny távirati értesítése. —

Arad, július 17.

A kormány és a főváros megbízottai tegnap megkötötték a Népszínház átvételére vonatkozó szerződést. Ezzel égetően aktuálissá lett a tagok végkielégítése. A Népszínház eddigi bérlői erről az alkalmazottak előtt úgy nyilatkoztak, hogy az elbocsátottnak megadják a hat hónapi végkielégítést, amire az állam kötelezte őket, de július, augusztus és szeptember hónapokra nem adják meg a fizetésüket, jöllehet az igazgatóság erre kötelezve van. A színház vezetőségének ez az eljárása nagy fölháborodást keltett a tagok között, akik elhatározták, hogy ma délelőtt gyűlést tartanak a Népszínház színpadán, hogy megbeszéljék a további teendőket.

Izgalmas viták.

A tagok már korán reggel gyülekezni kezdtek a színeszkapu előtt. Csoportokba verődve, hangos szóval tárgyalták a tegnapi nap eseményeit.

— Nekem — mondta egy szőke kardalosz — kijelentette Berényi főpénztáros, hogy fizetés nincs. Ha akarom, fölvehetem a hat hónapi végkielégítést, azután mehetek, ahová nekem tetszik. S így tesz mindenki. Pedig nekünk három hónapi fizetés jár s azonkívül a hat hónapi végkielégítés.

— Ez disznóság! — hallatszik a méltatlankodás.

— Becsapnak bennünket!

De jön a hírnök, hogy kinyitották a pénztárt; aki akarja, vegye föl a pénzét. Elcsöndesednek a zugolódók, de senki sem mozdul.

— Ne menjen föl senki! — izgat az egyik kardalos.

— Várjuk meg, mi történik majd a gyűlésen.

Akkor érkezik a csoporthoz Pázmán Ferenc, a színészek mozgalmának egyik vezetője. Valósággal megostromolják a kérdezősködők:

— Lesz gyűlés?

— Beszéljél Bálinttal?

— Nem megyünk Apponyihoz?

Pázmán egyszerre felel valamennyi kérdésre:

— A gyűlést aligha tartjuk meg. Nincs semmi értelme a gyűlésezésnek, se a deputációnak. Rajtunk nem segít senki, mert mindenki mi ellenünk van.

— A miniszter is Bálintékkal van — hagyja helybe az egyik színész. Kértük, hogy a kormány küldjön ki egy megbízottat a tagok kifizetéséhez. Ki is küldte Hets Odón dr.-t, az Opera és a Nemzeti Színház jogtanácsosát, de ő is Bálinték mellé állt és a bérlők érdekeit támogatja.

„En ismerem a Komédiás népet.”

Akadnak mindjárt a csoportban, akik ennek bizonyítására eseteket tudnak felhozni. Mindegyik elmondta, hogy vele hogyan bántak el.

— Nekem azt mondta Hets dr., — panaszkodik az egyik, — hogy elégedjem meg azzal, amit kapok. En ismerem a komédiásnépet, — mondta a jogtanácsos, — örülj fiam, hogy egyszerre százásokat kapsz a kezébe. Komédiásember mikor jut ilyen summához?

— Hallatlan, hogy bánnak velünk!

— Ki kellene szedni a szemüket! — dühösködik ökolbeszorított kézzel egy kis színész.

Majd tovább folytatja a panaszos színész az „eset” előadását:

— Hets biztatására nem vettem föl a hat hónapi végkielégítést, hanem követeltem a törvényes kilenc hónapot. Meg is akarták adni végül a kilenc hónapot, de csak úgy, ha kilenc hónapig minden elsőjén és tizenötödikén felvenném a félhavi gázsit, teljes levonással és azzal a kötelezettséggel, hogy a kilenc hónap alatt sehol sem vállalok szerződést. Végül is aláírtam a nyilatkozatot és fölvettem a hat hónapi gázsit.

— Igen, nekem is ezt mondták — folytatja egy másik elégedetlenkedő. Azzal is megfenyegettek, hogy a kilenc hónap alatt agyonszekiroznak. Próbákat írnak ki s el is kell járni a próbákra. De én is kénytelen voltam elfogadni a pénzt, mert végre szerződés után is kell nézni, úgy pedig el sem mozdulhattam volna a fővárosból.

Az alkalmazottak nagy része azonban nem csüggött.

— Ki kell tartani, majd engednek akkor! Ne hagyjuk magunkat!

A biztatásra szitkozódás a válasz. Az átkokból mindenkinek kijut, akinek része volt a Népszínház átvételében. A tagok legnagyobb része nem egyezkedett ki az igazgatósággal s csupán félhavi gázsiját vette föl. Biznak a maguk igazukban s semmiképen sem engednek a követelésükből. A gyűlést azonban nem tartották meg abban a reményben, hogy a színház régi gazdái megúnják a sok herce-hurcát, a kiéheztetési módszert s engedni fognak álláspontjukból.

Detektívek a színházban.

Este jelenti fővárosi-tudósítónk:

A Népszínházban ma egész délelőtt tárgyalások folytak az igazgatóság és a tagok között, akiket kapacitálni igyekeztek, fogadják el a hat navi végkielégítést, mert különben semmit sem kapnak. Jellemző a hangulatra, hogy az igazgatóság azon kéréssel fordult a rendőrséghez, rendelkezjen ki detektíveket testi épségük biztosítására a Népszínházhoz. A főkapitányság teljesítette a kérelmet és a délelött folyamán kilenc detektív vonult ki szolgálattételre, akik közül öt a színház előtt, négy az irodában foglalt állást, egy külön detektív pedig állandóan Bálint Dezsőt őrizte, mert ez ellen nyilvánult meg legélesebben az elkeseredés.

Egész délután zajos jelenetek játszódtak le az igazgatói irodában és a színház épülete előtt is. Egy Pajor György nevű régi kardalos, aki már harmincöt év óta áll a Népszínház szolgálatában, nem kapott egy fillér végkielégítést sem, mert a

szerződése úgy szól, hogy végkielégítésre számot nem tarthat. Az öreg segédszínész felment Bálint szobájába és az igazgatót arra kérte, adjon neki bármily kis összegű segílyt. Az igazgató azonban ridegen elutasította az öregot, aki erre busan lement az utcára és az ott összegyűlekezett tagoknak zokogás között, panaszkolta el siralmas helyzetét. A jelenlevők nyomban gyűjtést rendeztek neki és összeszedtek a számára néhány koronát.

Máder és Bálint, a Népszínház régi bérlői már jelentést tettek a kormánynak arról, hogy eddig kiket és mennyiben elégitettek ki véglegesen. A technikai személyzet közül a feleslegeseket teljesen kielégítették, egy részüket megtartják a nyári szünet alatt is, egy másik részüket pedig átviszik a Nemzeti Színházba.

A szerződést ma délelött Molnár Viktor államtitkár Apponyi megbízásából végérvényesen aláírta.

Autobuszközlekedés részletekben.

Az üzemigazgató javaslata.

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, július 17.

A tanács hétfő reggel fél hat órakor komolyan megindította a város utcáin az autobuszközeledést. Akkor már megszűnnek a próbajáratok és megindul a rendes forgalom. Sok reménnyel, várakozással tekint Arad város közönsége ez első és nagyszabású vállalatára elő. Nem osztjuk a mindent jobban tudók bölcse próféciáit s mi merünk bizni az üzem életképességében és azt hisszük, hogy a köznek hasznára lesz. Mikor a budapesti lóvasut sineit rakták le 1878 ban, a részvénytársaság elnöke, haraszti Jellinek Arthur egy fővárosi vaskereskedő társaságában járta be a vonalakat.

— Igazgató ur, jegyzte meg fontoskodva a kíséző, meglássa én rövid időn belül ócska vas gyanánt vesszem meg ezeket a sineket.

— Nem bizik a lóvonat jövőjében? kérdezte ijedséget színelve Jellinek.

— A lóvasutban bismám, csak a pestiekben nem bizom, élcsöndött a vasas próféta.

— Az nem baj, ha maga nem bizik, elég ha én remélek.

Es a közud ma egyike a leghatalmasabb vállalatoknak.

Az aradiakban is bizhatik a tanács, be fog válni az autubuss, mert időszerű. Véget vet az ársial közuti közlekedési viszonyoknak.

Ha azonban az üzembe helyezés alkalmával már csatlódní kell a közönségnek, minthogy az üzemigazgató által ma beadott előterjesztést tervezi, akkor bizony gyorsan elfordul az autubusztól a közönség kegye.

A tanácshoz ma érkezett ugyanis Szathmáry Károly üzemigazgató javaslata, amelyben azt az eszmét pendítí meg, hogy eleinte csak a Szabadság tér és a vasuti állomás között bonyolítsa le az autubusz a forgalmat, reggel fél hattól este tíz óráig terjedő időközben. Azzal indokolja meg, hogy kevés a sofför.

E szerint a Kossuth utcai körforgalmi és a vasut-gáji kocsí közlekedés csak egy későbbi, most még meg sem határozható időben venné kezdetét. Az idea ellen maga a tanács is állást foglal s a holnapl tanácsülésen megtagadja hozzájárulását az üzemigazgató propeziólihoz.

Az autubusz megindítása nem máról holnapra történik. Az az állapot, amely az üzemigazgató javaslatát megindokolhatná, már ak-

kor ismert volt, mikor a miniszteri asztalban boldogult autobusz szabályrendelet elkészült. Abban van megállapítva a sofförök száma s arról igazán senki sem tehet, hogy oly nehezen gyakorlódnak bele a nehéz munkába. Elég idő volt az előkészületek megtételére. Mint értesülünk, a tanács feltétlenül ragaszkodik a Kossuth-utcai forgalom megnyitásához s annyi engedményt hajlandó tenni az üzemigazgatóknak, hogy a *gáti vonal forgalomba adását halasztja el.*

Mi tulajagos engedékenységek tartjuk ezt is. A város közönsége megkívánhatja, hogy az autobusz személyzete is érezze át, milyen áldozatokat hozott a város ezért a vállalatért s ha eleinte több erőt kell kifejtenők, nem marad elismerés nélkül. Ha a vállalat jövedelmét hajt, úgy az ő helyzetük is javul.

Elhalasztották az Eulenburg-pör tárgyalását.

A herceg tiltakozása.

— Az Aradi Közlöny távirati értesítése. —

Arad, július 17.

Ma váratlan fordulat történt az Eulenburg-pörben. Az államügyész indítványára *elhalasztották* a tárgyalást azzal az indokolással, hogy a herceg nem bírja ki a tárgyalás izgalmait. Ez ellen Eulenburg tiltakozott, de hasztalan, mert nem fogadták el érveit.

Berlinből jelentik: Eulenburg herceg állapota tegnap óta türethet. A tegnapi izgató tárgyalás kimerítette a herceget, de hőmérséklete nem emelkedett és már nyugtalanító tünetek sem mutatkoztak és így remélik, hogy a herceg résztvehet a mai tárgyaláson. Betegszobája persze most tágasabb, mint az eddigi volt és ez ránéve nagyobb kényelmet jelent, másrészt azonban a tárgyalási teremmel átalakított szoba berendezése olyan látványt nyújt, amely nagyon leverőleg hat a betegre, mert azt, hogy vádlott, és a látvány folyton újra észébe juttatja.

Később est táviratozták: A mai tárgyalás alkalmával a kórház udvarán rengeteg közönség gyűlt össze, mert híre futott, hogy Eulenburg herceg betegsége ismét súlyosabbra fordult és erre való tekintettel a törvényszék el fogja napolni a tárgyalást. E hír igaznak bizonyult.

Allg, hogy az elnök a tárgyalást megnyitotta, a formások megtörténtek és a tanúk felhívása után a főügyész telemeledett és *azt indítványozta, hogy a tárgyalást halasszák el.* Indítványát azzal okolta meg, hogy a herceg egészségi állapotának rohamos hanyatlása lehetetlenné teszi a tárgyalás folytatását.

Az elnök a főügyész beszéde után függesztette a tárgyalást és a bíróság tanácskozásra vonult vissza. A tanúk és a védelem képviselői a teremben maradtak és izgatottan tárgyalták az ügyet. Eulenburg herceg a maga részéről a leghatározottabban tiltakozott az elnapolás ellen.

Hosszu ideig tartó tanácskozás után egy órakor a bíróság ismét bevonult és kihirdette a végzést, amely szerint a bíróság a tárgyalást elnapolja, de fentiartja a vádlott ellen a vizsgálati fogságot. A fogvatartás indokolása az, hogy a herceget azért nem lehetett ideiglenesen szabadlábra helyezni, mert félt, hogy a tényállás elhomályosul. A herceg ugyanis megpróbálta már befolyásolni Ernst tanút.

A főügyész hangsúlyozta, hogy sajnálja az elnapolást a jog szempontjából, de az emberi részvét parancsolja neki, hogy indítványozza a felfüggesztést.

Eulenburg herceg erőlyesen tiltakozott az elnapolás ellen, majd így fakadt ki:

— Ismétlem, sejtelmem sincs, meddig terjednek a vádlott jogai, de teljes meggyőződéseimből ellenmondok mindannak, amit itt az ügyész ur és védőim előadtak. Az egészségemmel nem törődöm, érzek magamban annyi erőt, hogy tovább tárgyalhassak. Negyven sajnálom, hogy az orvosok más véleményen vannak. Itt az ártatlan küzd ártatlanságáért. Mit ér ezzel szemben az élet? Most félbeszakítják a tárgyalást és én nem tudhatom, tovább fogok-e élni. Beteg ember vagyok, elpusztulhatok és akkor bezárul fölöttem a kriptá ajtaja anélkül, hogy igazságot kapnék bírálmtól. A bíró urakat, az ügyész urat és az esküdt urakat szívből sajnálom, hogy nekik ilyen nehézségeket okozok, de én senkire sem lehetek tekintettel. Ha tudnám, hogy mint egészséges ember még egyszer Önök elé léphetnék, akkor azt mondanám: jól van. Ma azonban súlyos beteg vagyok és nem tudhatom, túlélém-e betegségemet. Ha Önök úgy határoznának, hogy elhalasztják a tárgyalást, akkor ítéletet mondanak felettem, amely engem nagyon súlyosan érint.

A főügyész azután azt a reményét fejezte ki, hogy talán lehetséges lesz a tárgyalást nyolc nap múlva folytatni. Nem lehetetlen azonban, hogy a pert sohasem fogják ítélettel befejezni, mert a herceg állapota nagyon válságos.

A primadonnát megszőktették.

*
Az ambiciózus színigazgató tragédiája egy felvonásban.

Ma a karmester szerelmes.

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, július 17.

Bohózatiró tollára való komikus esetről értesítünk bennünket Nyiregyházáról. A komikum furcsaságát növeli legjobban az a körülmény, hogy megtörtént.

Az eset szenvedő hőse *Krasznay Ernő*, a debreceni színház ambiciózus művésze, aki annyira ambiciózus még a forró kánikulában is, hogy a szünet alatt igazgató akart lenni. És mivel a színigazgatás, amint azt Krasznay sokszor hallotta *Zilahytól*, a debreceni színház nehéz, keserves schajoktól telített levegőjű igazgatói szobájában, — nagyon háládatlan dolog, Krasznay elhatározta, hogy a nyári szünetben igazgató lesz, még pedig Nyiregyházán.

Ezt meg is írta Nyiregyházára és ott már plakátok hirdették, hogy Krasznay művészársulata 13-án megkezdí az előadásokat. A nyiregyházi rendőrség megadta az engedélyt Krasznaynak és a nyiregyháziak kíváncsian várták a kabarét, ahol a star egy pesti ismert kabaré-énekesné lett volna. Ugyanaz az énekesné, aki ennek a pikáns történetnek a „cselekvő” hőse. A kabaré-társulat helyett azonban csak egy távirat ment Nyiregyházára, a melyben azt írta Krasznay, hogy bizonyos akadályok miatt csak 14-én kezdheti meg az előadásokat. Ebbe mindenki belenyugodott, még *Fried Salamon* vendéglős is, akinek a kerthelyiségében játszott volna Krasznay.

És most jön a komikum, a direktor tragikum. Krasznay, az érdemes direktor, ma egy nyílt levelezőlapot küldött *Fried Salamon* vendéglősnek, amelyben lakonikus vagy mondjuk inkább spártai rövidséggel tudatja, hogy a kabaré előadásokat kénytelen bizonytalan időre halasztani, mert a *prima*

donnát váratlanul megszőktette a karmestere. különben is a társulat még szervezetlen és betanulatlan.

Ez a nyiregyházi kabaré szomorú históriája. A legszomorubb dolog pedig az, hogy a primadonna és a karmester ugyanazon a pénzen nyaralnak most, amit Krasznaytól előlegül kaptak. — Krasznay direktor most azon töpreng, hogy miért nem „nyaralhat” a primadonna és a karmester Nyiregyházán?

Rabszállítás az aradi várfogházba.

Az őrsön elaludt bakák bűnhődése.

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, július 17.

Szegeden a mars-téri kaszárnyában még sohasem volt olyan nagy konsternáció, mint aminő most, pár hét óta van odakünn, általános izgalmat okozva a sárga épületek között.

Nem egyébről van szó, mint arról, hogy a szegedi Fejérváry-bakák eddig még soha nem tapasztalt nagy arányban indítottak utnak *Aradra*, az ottani katonai brigád-árlatomba, egyazon vétségért: *az őrszolgálat közben való elalvásért.* Akik pedig itthon vannak, azok közül minden harmadik negyedik ember vizsgálatalatt áll, gyűjtve ellenők a terhelő adatokat, hogy ha ezek együtt lesznek, ők is átvándoroljanak egy-két havi pihenőre az aradi börtönbe.

A katonai büntetőtörvény egyik szakasza hat hónapig terjedő börtönbüntetéssel sújtja az őrszolgálatban való legkisebb mulasztást. Sokan megismerkedtek már ezért az aradi vársáncra néző és nehéz vasajtók mögött levő brigád belső életével. A nehéz, láncot hordó rabsággal, hol az ifjú embernek szerelmeskedés helyett tollfosztás a mindennapi mulatsága. A szolgálatban való elszunnyadás pedig nem ritka dolog, különösen télen a nagy hidegben, amikor belebukik a baka a vastag szolgálati köpenybe és két óra alatt megtörténik, hogy egy-egy kis időre elszunnyad a kínosságig unalmas egyedüllétben. Valamint nyáron is, amikor meg a fáradtság, a testtelket győtrő gyakorlat teszi tönkre a legerősebb hivatása közben is, egy-egy kis időre az energiáját.

Most is ez utóbbi az oka a szokatlan rabszállításnak. A múlt hó végén ugyanis minden századtól harminc-negyven embert szabadságra eresztettek az aradi munkákhoz s így szok, akiket jobb sorsuk a gyöngyölet szolgálatára utalt, az őrszolgálat teljesítésére szinte egymást váltva fel, lettek kötelezve. Egy hó-on tehát három ízben teljesítettek huszonnégy órás, éjjel-nappali poszt-állást. Ami épen elegendő a legerősebb szervezetű fiatal embernek is, ebben az elernyessző negyven fokos hőségben, különösen ha hozzá vesszük azt, hogy a szabad időt fárasztó és az utóbbi napok forróságában ki is merítő gyakorlattal kell átrobálni.

A legérdekesebb pedig ebben a nehéz munkában az a tes. vért szeretetet teljesen nélkülöző eljárás, mellyel a felebbvalók valóssággal sportszerűleg üzik az elgyötört, eltitkadt és tulon-tul elcsigázott bakák fogdosását. Az éjjeli kimerőt arra használják föl némelyek, hogy lesbe álljanak s amint észreveszik, hogy a szegény baka ráborul a pnska csővére, megfogják, mint a jó vadász a zsákmányt.

A katonaisletben néhány év óta a huszadik század korszerelme nyesegeti a régi coplokat és egyengeti a mai igényeknek meg-

felőlön a nehezen változó inkvizíciós utakat. Reméljük, ebbe az érthető izgalmat keltő embervadászatba is bele fog nézni az az illetékes egyén, akinek a katonasubbotnyán belül nemcsak a merev paragrafusok iránt érez a lelke, hanem embertársával szemben is.

A légy, a sör és az ember.

Szezonriport.

*

A légy hízi állat, a sör ital. Egy ember egy pohár sörről: mindennapi dolog. Ha a sörben légy is mászkál, ez unikum. Kellemetlen csoda, de hát előfordul, akárcsak a vasúti szerencsétlenség. Hogy a sörözők miként fogadják a megjelent kis szörnyeteget, azt kiküldött kánikulai harctéri tudósítónk így mondja el:

Az alkoholistá kidobja a legyet, megissza a sört és visszahívja a pincért, üzen a tulajdonosnak, veszekszik, megbékül, azután — hitelbe iszik.

Az újságíró bejelenti a pincérnek, hogy tragédia történt, amennyiben egy légy uszik a pohárban, aztán elzavarja a pincért, megakarja írni a légy tragédiáját, de meglátja a sört és — iszik.

A tandr magyarázatot tart a pincérnek, úgy a sörről általában, mint a légyről különösen.

A városatyá megnézi a legyet, odaszól a szomszéd asztalhoz, hogy ez mégis csak botrány, aztán ijedten körülnéz és — hallgat.

A cigány kérdi, hogy mi történt, röhögve ajánkozik, hogy ő azért megissza a sört. A városatyá átengedi az italt, de éjtélután kényszeríti a morót, hogy a legyet is nyelje le.

Ha a *mészáros* legyet talál, akkor földhöz vágja a poharat és egy félóraig káromkodik.

A csismadia előbb csodálkozik a légyen, aztán óvatosan kiissza a sört, úgy, hogy a légy szárazon maradjon.

A bankdirektor fizet a pincérnek, csak öntse ki a sört, meg a legyet.

A mérnök pontosan megméri a sörpohár űrtartalmát, kiszámítja a légy által kiszivattyuzott sörkvantumot s azzal a legyet flegmával kidobja, a sört pedig — leküldi egy lélegzetvételre.

Az orvos némán üdvözlö a páciens, aztán kilötyenti egy kevés sörről.

Az ügyvéd vádbeszédet mond a pincérnek és védőbeszédet a légyhez.

A pap pedig késsel, avagy villával kihalássza a legyet, föléleszti és csak aztán issza meg a sört. S ha a légy már nem mozdul, filozofál a mulandóságról.

Már a *nők* egyformák. Ha nézik őket, nem isszák meg a legyes sört, de ha nem nézik őket, kihalásszák a legyet és megisszák a sört. Természetesen kihagytam az antialkoholistákat, akik nem issznak se sört, se — legyet.

TANÜGY.

(=) Uj tanyai iskolák Kunágótán. Csánád megye kir. tanfelügyelője, tekintettel arra a lehetetlen helyzetre, hogy a tanyákon még mindig beiskolázatlanok a tanköteles gyermekek, kieszközölte a közoktatásügyi miniszteriumban, hogy 1909. szept. 1-én három új tanyai iskola nyíljon meg. Az építési költség fedezésére pedig a község évi 5200 kor. hozzájárulási összegét vissza engedi a miniszter, míg az a célra felveendő kölcsön törlesztve lesz. Nagy elismerés illeti a pusztai birtokosokat: Urbán Péter, Biró Albert, Vajda Zsigmondot is, kik telekadományozással és egyéb hozzájárulásokkal a pusztai iskolák ügyét a megvalósulás stádiumába segítették.

A FŐHERCEGNŐ SOFFŐRJE.

Kinos és izgalmas jelenetek között ment végbe Fürstenberg Amália főhercegnő esküvője Kóczián volt soffőrrel. A főhercegnőt még az oltár előtt is könyörögve kérte a családja, hogy álljon el a házasságtól. De hasztalan volt minden kérés.

Izgalmas jelenetek Fürstenberg Amália esküvőjén.

— Az Aradi Közlöny távirati értesülése. —

Arad, július 17.

Sírás, jajveszékélés és ájuldozás között folyt le kedden a *chrodeki* kastély kápolnájában Fürstenberg Amália hercegnő esküvője Kóczián Gusztáv volt dragonyos főhadnaggyal, aki legutóbb egy automobilgyár ügynöke volt. A menyasszony anyja, a büszke főhercegasszony *sirógörscsöt kapott* az esketési szertartás alatt és könyek között kérte leányát még az oltár előtt is, ne menjen nőül a közönséges polgáremberhez. A szerelem azonban erősebb volt a hercegnő szívében a szülői engedelmességnél és családja ellenkezése dacára, egybekelt az alacsony származású Kócziánnal. Az új pár az esküvő után nyomban elutazott, anélkül, hogy a főhercegnő családjától búcsút vett volna.

Valóban bámulatra méltó a fiatal főhercegnő ragaszkodása a volt soffőr iránt. Az esküvő hírére a kastély köré gyülekezett tömeg előtt ugyanis úgy viselkedett, hogy abból a legnagyobb szerelemre lehet következtetni. A főhercegnő — amint a táviratok jelentik — a közönség előtt meglelte szerelmesét és így robogtak tova a hintón a publikum éljenzése között.

Az izgalmas esküvőről a következő részleteket jelentik:

Utolsó erőlködés.

A Fürstenberg főhercegi család *chrodeki* (Csehország) kastélyának kápolnájában kedden ment végbe Kóczián Gusztáv volt közös hadseregbeli főhadnagy és Fürstenberg Amália főhercegnő esküvője. A menyegző igen súlyos bonyodalmakkal volt összekötve s a menyasszony anyja, Fürstenberg főhercegasszony, valamint testvérbátyja, Fürstenberg Emil herceg még az utolsó pillanathan, sőt az oltár előtt is meg akarták akadályozni a házasságot.

A kastélyban a legnagyobb titokban tették meg az előkészületeket az esküvőre. A kápolnába egy hét óta senkit sem bocsátottak be. Egész a legutolsó percre azt hitték, hogy az esküvő nem fog megtörténni. Az esketés reggelén érkeztek meg a főhercegi család tagjai, Fürstenberg hercegasszony legidősebb fia, Emil herceg és a menyasszony, Amália főhercegnő. Az egész család igen szomorú volt és egyáltalában nem látszott rajtuk, hogy esküvőre készülnek.

Valamivel később érkezett meg a vőlegény, Kóczián Gusztáv, mindössze néhány órával az esketés előtt. Kócziánt a vasutállomásnál a család tagjai közül senki sem fogadta. Mindössze egy komornyik várt reá, aki nem vezette be a vőlegényt a kastély főkapuján a főherceg-

asszony elé, hanem egy mellékajton keresztül juttatta be a kastélyba s megmutatta neki szobáját, amely egy egészen oldalt eső helyen volt. A vőlegény itt gyorsan átöltözködött, felvette dragonyos főhadnagyi uniformisát.

Alig volt készen az öltözködéssel, belépett hozzá a főhercegasszony a jószágkormányzóval és *először kérte, majd fenyegetőleg követelte tőle, hogy mondjon le Amália főhercegnőről és nyomban hagyja el a kastélyt.* Kóczián azonban hajthatatlannak mutatkozott és kijelentette, hogy ő szereti a főhercegnőt és minden áron neijévé fogja tenni.

Mig a főhercegasszony Kócziánál járt, addig Fürstenberg Emil főherceg Amália főhercegnőt igyekezett lebeszélni arról, hogy házasságra lépjen Kócziánnal. Könyörögött neki, ne hozzon szégyent a családra azzal, hogy egy vagyontalan, polgári családból származó emberhez megy nőül, aki egyedül a hozományáért veszi őt el. De a hercegnő sem engedett a rábeszéléseknek és határozottan kijelentette, hogy családja akarata ellenére is neje lesz Kócziánnak.

Ilyen előzmények után vonult a násznép a kastély kápolnájába. Itt újból megrendítő jelenetek folytak le. A főhercegasszony az oltár előtt sirva kérte leányát, ne menjen hozzá Kócziánhoz és ne döntse a családot szerencsétlenségbe. *A főhercegasszony a nagy izgalomtól sirógörscsöt kapott*, majd elájult és hanyatt vágódott a templom kövezetén. Mig őt élesztgették, a menyasszony fivére egyre azoniparkodott, hogy Amália főhercegnőt visszalépésre bírja. A hercegnőt azonban nem hatotta meg sem anyja viselkedése, sem fivére rábeszélése. E közben a főhercegasszony magához tért, mire a pap előlépett és minden ceremónia nélkül összeadta a mátkapárt. Az esketési aktus rövid ideig tartott.

Esküvő után.

Az esketés megtörténte után a főhercegasszony és fia egy szót sem szóltak többé az új párhoz, hanem sietve visszatértek lakosztályaikba és ott bezárkóztak. Az új pár a kápolnából kijövet egyenesen kocsiba ült és a vasutállomásra hajtatott, ahonnan Prágába utazott. A kastély előtt nagy néptömeg verődött össze, amely, a midőn Kóczián neijével együtt a nép sorai között kocsin elhagyta a kastélyt, ujongva üdvözölte őket. A főhercegnő a tömeg szemeláttára meglelte és megcsókolta férjét, azután a nép éljenrivalgása közepette elrobogott velük a hintó. Az ifjú pár hosszabb külföldi nászutra indul.

Titokzatos éjszakai vendég.

Izgalmas hajszá Arad utcáin. — Hamis pénz és vasbot.

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. — Arad, július 17.

Ma késő éjjel egy rendkívül homályos mulu, szerfelett gyanus alakot tartóztatott le az aradi rendőrség. Álnéven szerepel tisztes esztendő óta. Foglalkozása állítólag alkusz és Aradra jött, hogy hamis pénzt adjon ki. Mikor azonban a korcsmában észrevették, hogy a pénz hamis és rendőrről küldtek, az egyik vendéget a rejtélyes idegen egy hatalmas vasbottal úgy vágta fejbe, hogy az vérbe borult fejjel terült el a földön. Megugrott a korcsmából és az éjszaka sűrű sötétjét felhasználva, utcáról utcára menekült üldözői elől. A Verbőczy utcában végre sikerült öt revolver lövésekkel megállásra kényszeríteni és a dühös tömeg lincselése elől csak a rendőrök erőies közbelépése mentette meg. Berecz Ferenc alkapitány, ügyeletes rendőrtiszt hallgatta ki az éjszakai kalandort, aki azonban multjáról nem akart bővebben nyilatkozni.

A rendkívül érdekes eseményről a következőkben tudósítunk:

A Vasut-szállodában ma délután egy harminc éves, a bejelentő-lap szerint Miskolcra érkezett idegen szállott meg, aki Strázsa János nevet jegyzett be a bejelentő-lapba. Azt mondta, hogy üzleti ügyekben utazik és Aradon csak egy napot szándékozik tölteni. Elegánsan volt öltözve, vadonatúj dísznőbőr bőröndje volt, a szobát azonnal kifizette. Kofferjét a szobába vitette és elment a szállodából. Este betért Tóth Pálnak Boros Béni-tér 23. szám alatt lévő korcsmájába, ahol husz fillérért pálinkát kért.

Az italt nem fogyasztotta el, hanem az asztalon hagyta. Fizetéskor egy ötkoronást adott át a korcsmáros tisznek és éves leányának. Ez megnézte a pénzt és azt látta, hogy hamis. Visszaadta az idegennek. Ez méltatlankodva rivallt rá a leánykára és tiltakozott az ellen, hogy öt hamis pénz forgalomba hozatalával gyanúsítják meg.

A hangos szóváltásra figyelmessé lettek a korcsmában ülő vendégek. Egyik odalépett és elkérte a pénzt, hogy megnézzék, vajjon tényleg hamis-e?

— Bizony ez hamis és át kell adni a rendőrnek, — mondta a vendég.

Mikor az idegen azt látta, hogy rendőrről küldenek, a nála lévő két kílós vasbottal egy hatalmas ütést mért a vele beszélőnek fejére. Ez a földre esett és a keletkezett sürzavart felhasználva a merénylő megszökött.

A korcsmabellek utána vetették magukat és a Nádor utcán át eltűnt idegent üldözőre vetették. Itt nyomát veszítették, mert egy kertben húzódt meg.

A lármára sok ember verődött össze, akik a kerthez hatoltak, de azt átkutatva senkit sem találtak. A Verbőczy utcába fordultak be és ekkor vették észre, hogy az üldözött egy kapuméiyedésből ugrik ki és futásnak ered. A tömegből valaki revolvert rántott, és a gyors futással menekülő ember után egy golyót lőtt ki. A lövés nem talált, de a kimerült szökevényt megállásra kényszerítette.

A tömeg ráakarta magát venni. A kellő időben érkezett rendőrök azonban szétoszlatták és a halálra rémült idegent körülfigyva a rendőrségre kísérték.

Berecz Ferenc ügyeletes rendőrtiszt rögtön kihallgatta.

Azt valotta, hogy Strázsa Jánosnak hívják, 29 éves, ügynök. A szállodal bejelentő lapból Berecz azonban azt látta, hogy Koméri József néven szerepelt a szállodában. A kettős név használatát úgy magyarázta meg Strázsa, hogy ő katonaszökevény, sorozáson még soha nem volt és félt hogy elfogják és elviszik katonának. Tagadta, hogy hamis ötkoronással akart volna fizetni. Vallomása azonban nem érdekelte a több rendkívül gyanus körülményt bizonyítja, hogy Strázsanak van oka tagadni és titkolódszani.

Berecz alkapitány a szállodából elhozatta Strázsa teljesen új bőröndjét, melyben az üzletből most kikerült férfidivatcikkek voltak, még pedig mindenből feltűnő mennyiség. Volt benne egy tucat zsebkes, hat darab fogkefe, sok szappan és fogkrém, toalettgtyak, vadonatúj ingek és lábravalók, négy pár cipő. Azonkívül két teljes berendezésű utazó-necesszár, felvágatlan könyvek stb.

Megmotozásakor 96 koronát találtak nála, csupa ezüst pénzben és ez a körülmény is gyanút kellett. Nagyon sok két fillérest is találtak az elfogottnál és így hihetetlen az az állítása, hogy csak azért ment be a korcsmába, mert váltani akart. Hamis pénzt nem talált nála a rendőrség.

Feltűnő és gyanura ad okot az is, hogy két kémiai mű volt nála. Ma délután ugyanis Kerpel László könyvkereskedésében megvette Bácskay: Kereskedelmi vegyészeti és Nuri-csány: Utmutató a kémiai kísérletezéshez című könyveket.

Arra a kérdésre, hogy hol vette a sok értékes tárgyat — van arany órája és lánc is — csak annyit felelt lsgalótt hangon: jó üzletet csináltam. Majd a további nyomozás állapítja meg, milyen „üzleteket” szokott csinálni Strázsa József, akit előzetes letartóztatásba helyezett Berecz alkapitány.

Aktuális kuplék.

A „Tatárjárás”-ban énekelte: Sarkadi Aladár.

Piánó azon a fiótán;
Nem tréfáról szól a nótám.
Kétezrezer koronáru!
Adta egy ur. — Vasat árul.
Csináljanak esztendőre
Gyermekisptótyát belőle
S a sok gyerek a vas-pénzen
Mind vas-egészséges lésszen.
S hogy a főispánnál
Ez ur vizitel
Szól az: ilyen példát
Utánozni kell.
Hol a nyereséget
Igy könyvelik el, —
Derék dolog ott a
Kettős könyvvitel.

Aradon vigságban usznak
Láttán a fess autobusnak
A jószágát kiki s engi
Lóvasútra nem ül senki
Am a töff is ejt hibákat
Egy-egy háznak nekivágtat
Meg sem indult — s írják róla:
Minden nap van karambólja.

S az aradi ember
Bajjal dönti el:
Lőfejt, vagy autót
Min utazni kell?
Vonatról lekésni
Vagy fordulni fel?
Hát ez a közuti
Kettős könyvvitel

SZERELMES HERCEGNOK.

Württembergi Paulától — Fürstenberg Amáliáig.

Hogy magas című és rangu urak „méltóságukon alul” nősülnek, manapság már szinte természetes, mindennapi dolog. Sokkal ritkábban fordul elő, hogy a magasabb körök hölgyei, különösképen azok, akiknek családi szájat „hási törvényekkel” büszkélkednek és akik az ugynevezett „egyenragu származás” fogalmát még ma is rendkívül fontos, világrengető problémának tartják és a kik életbevágó szerencsétlenségnek tartják, ha a származásuk biztosította előjogokról és tisztelet nyilvánításokról le kell mondaniok. — sokkal ritkább dolog, hogy a hölgyek ily „sulyos” áldozatra határozzák el magukat: Isten és ember előtt kezüket nyujtva egy bármily kiváló személyi tulajdonokkal rendelkező, de származására nézve mélyen alatta álló férfinak. Mekkora feltűnést keltett például 1880-ban, midőn Paula württembergi hercegnő, II. Vilmos württembergi király unokahuga, kezét nyujtotta dr. Willem Menyhért boroszlói gyakorló orvosnak! A württembergi királyi ház előírta, hogy a hercegnő házasságának reggelén ünnepelesen és jogerés formában örök időre lemondjon württembergi királyi hercegnői címéről és rangjáról. Már a házasságot sem mint Paula württembergi hercegnő kötötte, hanem mint nemes Kirbach kisasszony és ezt az ujdonsült nevet cserélte el a dr. Willemné névvel.

Ezzel ellentétben Henriette schleswig-holsteini hercegnő, a német császárné nagynénje a hírneves német orvos-tanár, Esmarch tikos tanácsos felesége lett, de házassága dacára is megtartotta hercegnői címét, sőt — mintha férjhez sem ment volna — kizárólag a schleswig-holsteini hercegnői címet viselte. Kifejezésre jutott ez a német császári pár részvétáviratában, melyet Esmerca tanárnak pár hónap előtt bekövetkezett halála alkalmából írték a hercegnőhöz. Az elhunyt tanárról azonban nem, mint „rokon” ról, hanem csak egyszerűen „öreg ur” ról emlékezett meg a császári távirat.

Az etike t kérdésekben rendkívül szigorú Lipót belga király viszont eltöltötte leányát, Stefánia özvegy trónörökösénket a „királyi fenség” cíművel, midőn Lónyay Elemér grófnak nyujtotta kezét. Egyben le kellett mondania az özvegy trónörökösének mindazon előjogokról is, melyek ő, mint a magyar-osztrák császári és királyi uralkodóház tagját illették meg. — A Habsburg-házban Mária Luiza pármal hercegnő, nagy Napoleon feleségének Neipperg, majd Bombelles gróffal történt házasságkötése volt előfutárja a mesalliance-nak.

Királyunk unokája — Lipót bajor herceg leánya — is megszökött később az apai házból, hogy Seyfried Ottó báróval kötendő házasságát ily módon erősokolja ki, ami azután Ferenc József királyunk, a szerető nagyapa jószágos közbelépésére sikerült is neki.

Két Schwarzburg-Sondershausen hercegnő folytatta a sort. Az egyik Götz Vilmos kormánytanácsoshoz, a másik Jud János svájci katonatiszthez ment nőül.

Annak idején sokat beszéltek egy mecklenburg-strelitzi hercegnőnek Jametel álgróffal Párisban kötött házasságáról is, melyet később kénytelen volt felbontani.

Elvira bourbon hercegnőnek Folchi olasz festővel történt szökése, majd házas-

sága is élénk feltűnést keltet: annak idején. Ez a házasság is válópörrel végződött.

A legújabb idők szerelmes hercegnőinek sorát *Lujza* szász trónörökösne nyitotta meg, aki előbb *Giron* nyelvemesterrel szökött meg férje palotájából s később *Toselli* nevű jelentéktelen zongoristának nyújtotta kezét. S hogy most *Fürstenberg* Amália hercegnő férjhez ment *Kócsán* automobillügynökhöz, eléggé gazdag példát talál maga előtt a „nem egyenrangú” házasságok tekintetében.

Érdekes, hogy a porosz királyi családnak több, mint egy évszázad óta egyetlen tagja sem kötött mesalliance-ot. *Lujza* porosz hercegnő volt az utolsó, aki 1796-ban lépett házasságra *Radsivill* Antal fejedelemmel. A Hohenzollernnek fejedelmi házban ellenben annál sűrűbb a szerelmes hercegnők „rangon aluli” férjhezmenetele...

Az elbujdosott királyné.

A portugál király anyja Spanyolországban.

Bonyodalmak az előleg miatt.

— Az Aradi Közlöny távirati értesülése. —

Arad, július 17.

Tudvalevő, hogy Portugáliában most súlyos bonyodalmak származtak abból, hogy a királyi család néhány millió korona előleget kért a parlamenttől a civilista terhére. E miatt erősen támadták az uralkodó családot s Amália királyné, hogy bánatát felejtse, Délspanyolországba utazott.

Lisszabonban — mint onnan jelentik — Amália királynénak délspanyolországi útja nagy feltűnést kelt. Mindenki természetesen találja, hogy a fiatal király anyja nem határozta el komoly ok nélkül, hogy elhagyja az országot, mikor gyermekének annyira szüksége van komoly és szerető tanácsosra.

Az özvegy királynét a királyi családnak adott előlegekről szóló okmányok közzététele keseríti el. Igen indulatosan panaszkodik azokra a politikusokra, akik a királyi ház tekintélyét megtépták s magukat nem bírták megvédelmezni, hanem hagyták a dolgokat szabadon lefolyni. A királyné tehetetlenül áll s anyjánál, a párisi grófnénál vagy Andaluziában akar vigasztalást keresni. Már nincs meg a bátorsága, hogy fiához forduljon.

A királyi család helyzete mindenesetre sivár. Annál inkább, mert *Amália* úgy érzi, hogy ártatlanul éri a hajzának egy része, mert a pénzeket nem csak a királyi család kapta, hanem — más személyek is. Ez okozza leginkább az idegességét. Közben újabb hírek is kerülnek közre. Ezek szerint az utazásokra, fogadásokra, látogatásokra kifizetett rengeteg summák nincsenek benne az előleg összegében, amelyet most öt és fél millió koronára (1320 kontóra) tesznek. Sőt a paloták renoválására is új alapokat kerestek. Így az öt és fél millió korona egészen magántermészetű kiadásokra kellett. Ezt a felfedezést nem bírta ki Amália és megy Délspanyolországba!

SPORT.

+ Aradi atléták a londoni olimpiai versenyen. Most folynak Londonban az olimpiai versenyek, amelyen két aradi sportbajnok is szerepel. Ezek a *Mudin*-fivérek. Az ő szereplésükről ezeket a sorokat olvassuk a versenyekről szóló tudósításokban: A könnyű atlétika művelői —

az egy *Bodor* kivételével — nehezen jönnek formába, sőt egy részük le van törve. Váratlanul gyenge eredményeket ér el training-ben *Mudin István*. Kócsán *Mór*; *Somody* még nem ugrott magasabbat 170 centiméternél, de annyit hat yardnyi gyenge nekifutással könnyen visz. Ma a következő világbajnokságok kerültek döntésre: A gerelyvetésben (szabad fogással) *Lemming* (svéd) győzött 54 m. 40 cm-es dobással, második *Doriza* (görög), harmadik *Halse* (norvég), negyedik *Mudin Imre* (magyar). A többi magyar versenyző, *Kócsán Mór*, *Jaschina Ferenc* és *Mudin István* kiesett a döntőből.

REFORMOK

az aradi üzletvezetőség területén.

A petrozsényi szénbányák kibővítése. — A szénszállítás gyorsítása. — Hétmillió munkálatok. — Nagy reformok az arad-petrozsényi vonalszakaszon. — Jóváhagyták az aradi üzletvezetőség terveit.

Wekerle és Sztérényi útjának eredménye.

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, július 17.

Wekerle Sándor miniszterelnök és *Sztérényi* József államtitkár a mai napon befejezték a petrozsényi széntelepek megtekintése végett az aradi máv. üzletvezetőség területén tett utazásukat. A tegnapi éjjelt, mint előre jeleztük, *Vajdahunyadon* töltötték, onnan ma reggel *Gyálára* mentek az ottani vasbányák megtekintésére, majd pedig délután egy órakor a *Piskiről* induló gyorsvonattal *Aradon* keresztül *Budapestre* utaztak, hova kevéssel tíz óra előtt érkeztek meg. Velük együtt visszatértek *Budapestre* a kíséretükben levő vasuti és bányászati szakemberek, *Sztankovics* Miklós aradi üzletvezető pedig, aki az aradi üzletvezetőség és a máv. igazgatósága képviselőjeként vett részt az uton, *Aradig* kísérte őket s itt kiszállott, hogy az üzletvezetőségen megtegye a *diszpozíciókat* azokra a munkálatokra nézve, melyeket a kormányférfiakkal és szakemberekkel való megegyezés alapján már a legközelebbi időben megkezdének.

Ezek a munkálatok szoros összefüggésben vannak a petrozsényi széntelepek nagyarányú kibővítésével. A máv. szénszükségletének kielégítése érdekében vette át a kormány a salgótarjáni részvénytársaságtól a petrozsényi telepeket. Ezeket fogja most kibővíteni és a kibővítéssel megnövekedett bányahozam elszállítására, a szállításnak gyorsabbá és biztosabbá tételére szükségesek az üzletvezetőség területén tervbe vett nagyarányú reformok és építkezések.

A reformokra szükséges milliók nagy része a már megszavazott vasuti beruházásokból telik ki. Ezek alapján készítette el az aradi üzletvezetőség a reformok terveit a máv. igazgatóságának megbízásából. A tervezeteknek különféle fórumokon kellett volna keresztül menni és csak e hosszú ut megjárása után kerültek volna a pénzügyi és kereskedelmi miniszterek elé. Épen e hosszadalmas eljárás kikerülése volt a célja *Wekerle* és *Sztérényi* utazásának. A két kormányférfi a szakemberek kíséretében személyesen tekintette meg a széntelepeket, személyesen utazott ki a vonalra, vizsgálta felül a

telepkibővítés és a vasuti reformok terveit.

A három napi szemle eredménye az, hogy úgy *Wekerle*, kinek mint pénzügyminiszternek hatáskörébe a bányák is tartoznak, mint a kereskedelmi államtitkár a bányakibővítéssel kapcsolatos vasuti munkálatokat az aradi üzletvezetőség tervezetében egészében és részleteiben is kivételre elfogadták. *Wekerle* és *Sztérényi* a legbehatóbb és legrészletesebb szemle után úgy *Andreics* János főbányatanácsosnak, mint *Sztankovics* Miklós üzletvezetőnek megadták a felhatalmazást, hogy rendeljék el a munkálatok megkezdését. A munkálatok öt esztendőre vannak tervezve. A petrozsényi széntelepek termelését a mainak két és félszeresére emelik és e nagy szénmennyiség elszállítására a vasut szállítóképességét is széleskörű építkezésekkel kell emelni. Ez építkezéseket már a legközelebbi hetekben megkezdik s az aradi üzletvezetőség már most el fogja rendelni egy *Petrozsény* melletti nagy tároló állomás építését. A nagyarányú állomás körülbelül egy millió koronába kerül.

Ezzel egyidejűleg az arad-petrozsényi vonalszakasznak valamennyi állomása kibővül. Kiepitik a második vágányt, még pedig úgy, hogy először az állomásokon rakják le az új sínparákat és ezután fokozatosan épül ki az egész vonalon az új vágány. Az első 40 kilométernyi sínpar lerakásához szükséges közigazgatási bejárás már július hónap végén fog megtörténni. A sínhálózat kibővítésére körülbelül 7 millió korona áll az aradi üzletvezetőség rendelkezésére és ezt az összeget két év alatt adják ki. A szénszállításnak legfontosabb gócpontjai lesznek *Lupény*, *Máriaradna* és *Arad*.

Három napi útjuk alatt *Wekerle* és *Sztérényi* az összes terveket a legbehatóbban vizsgálták meg. *Sztankovics* üzletvezetővel, *Andreics* főbányatanácsossal és a többi szakemberrel naponta órák hosszat tárgyalták a tervek részleteit, bejárták a három vármegyére terjedő bányaterületet és mindenről személyesen győződtek meg. A tárgyalások eredményeképpen néhány hét múlva megkezdődnek a nagyarányú építkezések.

IRODALOM ÉS MŰVÉSZET.

* *Tatárjárás*. Negyedszer ment ma este a *Tatárjárás* és az érdeklődés után premiernek is bűllett a mai előadás. A nagy érdeklődés nem annyira a darab, mint a két vendégművész fellépésének köszönhető. *Vendrey* Ferenc Lahonyai altábornagyát már ismerte a publikum és ez magában elegendő lett volna, hogy szuffolt nézőtér előtt menjön a darab. Új szereplő volt *Sarkady* Aladár Wallerstein tartalékos hadnagy szerepében. Eredeti humorának minden kedvességét bele visel ebbe az alakításba és minden mozdulatát harsogó kacagás kísérte. A közönség egész este ki nem fogyott a kacagásból, taps pedig annyi volt, hogy más tíz előadás is megélt volna belőle. Pompás aradi vonatkozású kupléival frenetikus hatást ért el. A kitűnő előadás egész este a legjobb hangulatban tartotta a közönséget. H. G.

* A *Blamázskekingő* premiérje. Hétfőn mutatják be *Bródy* Istvánnak nagyszerű *Varázskeringő*-paródiáját, a *Blamázskekingőt*. A darabban részt vesznek *Vendrey* Ferenc, *Tapolczay* Dezső és *Sarkady* Aladár is. A paródia keretében nagyarányú kabaret lesz, amelyben

egy-egy énekszámmal vagy kupléval részvesz a társulatnak majdnem valamennyi tagja.

* A Naftalin. Heltal Jenő kedves bohózata, a Naftalin, amelyet az aradi közönség olyan szívesen fogadott, holnap kerül utójjára színre a színpadon. A főszerepeket ezúttal is a színház vendégművészei: Vendrey Ferenc és Tapolczay Dezső játsszák. A többi szereplő a régi.

* Róma égése. Páratlan hatást váltott ki a nagyszámú közönségből az *Uránia* színház szenzációja. Majdnem fél óráig tart az a hatalmas látvány, mely Róma égését mutatja be. Ehhez fogható mozgalmas és hatásos képet még nem produkáltak. Száz meg száz alak teszi élővé a képet, mely Róma legborzalmasabb éjszakáját örökíti meg. Fél éven át tartó próbák után sikerült ezt a nagyszabású képet megcsinálni, az eredmény azonban leblincselő. A félelmetes látvány lenyűgözi a nézőt; mintha lidércnyomás alól szabadulnánk fel, mikor véget ér a szenzációs látvány. A közönség egyértelműleg konstataulta, hogy a Jézus élete című kép után ez az Uráni színháza legnagyobb sikere. A páratlan látványban még csak két napig gyönyörködhet az aradi közönség.

* Vasárnapi előadások. Vasárnap két előadás lesz a színpadon. Délután a Peleskei nótárius, ez a régi jó bohózat kerül színre teljesen új betanulással. Este a Páholj című nagy sikerű bohózatot adják, a főszerepekben Vendrey Ferencel, Tapolczay Dezsővel és Sarkadi Aladárral. Sarkadi Csizs Pepit játssza, aki nőnek öltözködik és több kuplét énekel.

Stefánia nem pörösködik.

Csak két pöre van.

— Az Aradi Hírlap tudósítójától. —

Arad, július 17.

Az utóbbi időben sokat beszéltek és írtak arról, hogy Lónyay grófné, *Stefánia* főhercegnő hogyan bánik az alkalmazottaival és a hiteltelivel.

Saenger Árpád, a hercegnő uradalmának igazgatója nyilatkozik ezekről a pörökről. Ezt mondja Saenger ur:

— Mint gróf Lónyay Elemér ur és neje, szül. *Stefánia* belga kir. hercegnő ő fensége uradalmának jószágigazgatója, megbízóim vagyoni és vagyoni viszonyairól tökéletesen tájékozva vagyok s a valósághoz hiven ki kell jelentenem, hogy mindaz, amit egyes lapok megbízóim vagyoni viszonyainak rendezetlen voltáról világgá bocsátottak, nem egyéb kóssa híresztelésnél, melyek káros forrásból látszanak eredni és bizonyos tendenciát szolgálnak.

— Az a körülmény, hogy valaki, akár gróf, akár kir. hercegnő, valakivel pörben áll, még nem bizonyítéka vagyoni romlásának, nem pedig különösen akkor, a midőn a pernek oka nem a fizetésképtelenség, hanem jogos érdek megvédése — alaptalan követelésekkel szemben.

— Királyi vagy arisztokrata családból való származásnak csak nem lehet a következménye jogtalan követelésekkel szemben a könnyelmű perbeli passzívítás.

— Magas megbízóimat „cipkét, selymet áruló, avagy készpénzt kölcsönző ismaeliták” állítólagos adóságok nem fizetése, vagy állítólag engedélyezett határidők be nem tartása miatt eddig nem perelték, pedig erről nekem, mint magas megbízóim seljhatalmu megbízottjának, tudnom kellene.

— Késznek nyilatkozom okmányilag igazolni, hogy megbízóim ellen csupán két per van folyamatban és pedig az egyik egy volt bérlőnek keresete óvadékának kladása iránt, melynek kladását megbízóim azért tagadták meg, mert a gazdasági épületek állapota körül vita támadt. Ezen ügyben most rendelte el a bizonyítási eljárást a győri kir. törvényszék, maga az óvadék pedig a pör eldőléig bíról letétbe van helyezve.

— A másik folyamatban levő per egy volt alkalmazott ezer korona állítólag neki járó bére iránt tette folyamatba. A magyaróvári kir. járásbírósa előtt azonban első fokon elvesztette s felebbvise folytán ez ügy is a győri kir. törvényszékhez került, ahol azonban eddig elintéztést nem nyert.

— Több per megbízóim ellenében folyamatban nincs, az ellenkező állításokat valótlanságnak kell deklarálnom.

— Megbízóim fizetési kötelezettségeiknek eddig minden tekintetben eleget tettek, nem szorultak és nem is szorulnak semmiféle gyanus, vagy gyanúlan hitelműveletekre, vagy pedig a lapok sajnálkozására. Ezt is saját tapasztalatom gyanánt állíthatom, mert a különböző fizetéseket tényleg én eszközölöm.

— Az oroszvári uradalom állítólagos eladásáról szárnyra kelt hírek szinté, a látszat szerint, ugyanazon gyanus forrásból táplálkozó valótlanságok.

— Nemcsak, hogy megbízóim nem gondolnak az oroszvári uradalom eladására, hanem ellenkezőleg azt állandóan újabb vétellekkel gyarapították és gyarapítják, amire vonatkozólag szintén hajlandó vagyok okmányos bizonyítékokat előmutatni.

HIREK.

Támadás Ferenc Ferdinánd ellen.

— Az Aradi Hírlap távirati értesülése. —

Arad, július 17.

Az osztrák képviselőház pénzügyi bizottságának mai ülésében egy törvényjavaslatot tárgyaltak, mely állami jószágok eladására vonatkozik. Ebben a javaslatban a többi között arról van szó, hogy *Ferenc Ferdinándnak* salzburgi birtoka, mely állami jószágok szomszédságában van, egy alsó-ausztriai állami birtokkal kicseréltesse. A javaslatot a bizottságnak már egy korábbi ülésében kezdték tárgyalni. Akkor *Ellenbogen* szociálista képviselő utalt a javaslat hézagos indokolására. Kiemelte, hogy a főherceg magáncéljaira sokszor vettek már igénybe állami eszközöket. Így a főhercegi birtokok árvizkárainak helyreállítására katonai erőt rendeltek ki. Egy másik birtokán az utakat államköltségen utászatonakkal építették ki.

Felemlitette még azt is, hogy a főherceg egyetlen szarvas miatt a leyutolsó fórumig pörösködött egy községi előljárával. Mindezekből azt következteti *Ellenbogen*, hogy attól kell tartani, hogy az állam ennél a birtokcserénél nem jó üzletet csinál, miért is kérte a minisztert, hogy a két birtok értékéről adjon pontos felvilágosításokat. Emiatt a bizottsági ülést annakidején elhalasztották.

A mai ülésben *Ebenhoch* miniszter megadta a kívánt felvilágosításokat, melyeket azonban nem publikáltak. *Sylveszter* képviselő elfogadja a javaslatot, csak azt kívánja, hogy a turistautak a főhercegnek átadandó birtokon a közforgalom részére fentartassanak. Erre nézve határozati javaslatot is adott be. A miniszter felvilágosítása után *Ellenbogen* is elismerte, hogy az üzlet nem kedvezőtlen az államra nézve, mire a javaslatot *Sylveszter* határozati javaslatával elfogadták.

— A király nyaralása. Ischlből táviratozzák: A király az idén szeptember 6—7-ig marad Ischlben, mire visszatér Bécsbe. Bécsben a király Erzsébet királyné halá-

lának évfordulójaig marad és szeptember közepe táján a nagy császárgyakorlatokra Magyarországra utazik.

— Urhegyi Alajos távozása. A hivatalos lap mai száma közli, hogy a vallás- és közoktatásügyi miniszter *Urhegyi* Alajos aradi állami tanítóképző intézeti tanárt, a tanítóképző gyakorló iskolájának vezetőjét; hasonló minőségben a budapesti VI. kerületi állami tanítóképző intézethez helyezte át. Ez az áthelyezés, a mely egy kiváló s a legilletékesebb körök által elismert tanár-embernek elismerését és előkelőbb pozícióba való előléptetését jelenti, több ok révén jelent veszteséget az aradiakra. A tanítóképző intézet gyakorló iskolája révén, a melyet *Urhegyi* tíz-tizenkét éven át vezetett, általános nagy népszerűsége miatt az aradi társadalomban. Magát az iskolát olyan híre emelte, hogy a szülők egy-két évvel előbb jegyelték elő, ha a gyermekeiket be akarták juttatni. E mellett *Urhegyi* Alajos, az országos tárlatok közönsége előtt ismert, jeles tájképfestő, — egyik megteremtője és középpontja volt az aradi képművészeti életnek, a melylyel Arad az ország összes vidéki városai között legelő áll. Az ő lelkesedése és munkája vetette meg ennek alapját, a mikor *Hock* János segítségével az első mozgalom és az első tárlat megszületett, s azóta is nem pihent meg abban a törekvésben, hogy Aradon a képművészetnek hivatott alkotói és minél számosabb vásárlói legyenek. S ennek a célnak érdekében az újság hasábjait is fölkereste és ötletes, áttetsző cikkeket nagy élvezettel olvasta a publikum. A tanügyi téren való érdemét illusztrálja, hogy az idén és az előbbi években a vallás- és közoktatásügyi minisztérium nemcsak az aradi, hanem a Budapesten és Párizsban tartott tanítói továbbképző tanfolyamokra előadónak nevezte ki. Távozását sajnálattal fogja tudomásul venni az aradi társadalom, főképp annak a művészet iránt érdeklődő része. Helyére az aradi tanítóképző gyakorló iskolájához *Gyarmathy* Józsefet, az iglói tanítóképző gyakorló iskola vezetőjét helyezte át a miniszter.

— Családi esemény a trónörökös házában. Bécsből jelentik: *Ferenc Ferdinánd* trónörökös és családja örvendetes családi eseménynek néz elébe a késő ősre. — A főhercegnék *Hohenberg* Zsófia hercegnővel 1900. július elsején kötött házasságából eddig három gyermek született: *Zsófia* hercegnő, aki 1901. július 24-én született Konopistban, az 1902. szeptember 29-én Bécsben született *Miksa* herceg és *Ernő* herceg, aki 1904. május 27-én Konopistban született.

— A Gotterhalte és a fehértemplomiak. Fehértemplom város polgárságának egy része arról nevezetes, hogy úgy ul és úgy viselkedik, mintha Fehértemplom nem Magyarországon, hanem Ausztriában, vagy épséggel Németországban volna. A legújabb eset *Lipót Salvátor* főherceg fehértemplomi időzése idején történt. A fehértemplomi iparos dalárdáról tudva van, hogy nem tudja, vagy legalább is egy évvel ezelőtt nem tudta a Himnuszit. A Gotterhaltéval azonban nem így van. Azt igen jól ismerik Fehértemplomban, sőt hallatára föl is ugrálnak az emberek, akár csak a magyar ember, ha a Himnuszit hallja. A fehértemplomiak Himnusza a Gotterhalte. Hogy ez így van, azt *Lipót Salvátor* főhercegett időzésekor is bizonyították. A főherceg tiszteletére a Hallerszállóban a tisztikar ebédet adott. A vendéglő egyéb asztalainál polgárok söröztek és egyik asztalnál ült *Dinda* Lajos polgármester is több törvényezési bíróval. A fehértemplomi purge-

rek a Gotterhalte hangjainak hallására *folug-ráltak*, a polgármester és a törvényszéki bírák azonban nem álltak föl. A hiperloyális fehértemplomiak most rendkívül városi közgyűlést akarnak összehívni és azon lemondásra akarják kényszeríteni polgármesterüket, mert szerintük a városos nem méltóan viselkedett. Kétségtelenül mulatságos dolog volna, ha Magyarországon meg lehetne bukítani egy polgármestert azért, mert a Gotterhalte tiszteletére nem állt föl!

— Magyar mérnök szerelmi kalandja a Riviérán. *Mentone*-ból táviratozzák: Nagy feltűnést kelt itt egy fiatal amerikai asszony szökése. Az eltűnt asszony neve *Bnoche Margit*, 31 éves, Amerikában született és angliai illetőségű. A fiatal asszony férjével időzött itt és egy urral ismerkedett meg, aki *Hirsch Ágost mérnöknek* nevezte magát *Budapestről*. A mérnök annyira megkedvelte magát a szép asszonnal és olyan nagy befolyást gyakorolt rá, hogy az asszonyt rávette, hogy *szökjék meg vele*. A férj jelentést tett a rendőrségnél, mely miután megtudta, hogy a szökevények Ausztria felé vették útjukat, a szökésről az összes osztrák hatóságokat értesítette. A szökevények néhány napig Bécsben időztek és azóta nyomuk veszett.

— Az új végrehajtási törvény és a kereskedők. Az Aradi Kereskedők Körében szombaton, július 18-án este kilenc órakor *Sugár Jenő* dr. ügyvéd előadást tart az új végrehajtási törvényről. Az előadásra a kör tagjai és az egyéb érdeklődők figyelemét felhívja a kör elnöksége.

— A husdrágaság megtörése. Az aradi közönségnek és sajtónak akciója a türethetlenné vált husdrágaság ellen úgy látszik végre eredményes jár. Arad egyik legnagyobb husás lete, *Mányi M. és társa* a mai napról fogva leszállította áfmaiba, borju-, és sertés husok árát, s azt lapunk mai számának hirdetései között bejelent. Remélhető, hogy most már a többi aradi mészárosok sem zárkóznak el a közönség nagyon is indokolt óhájának teljesítése elől.

— Az áruló medallion. Budapestről írják: Egy nem szegény és nem becsületes uriaszony kellemetlen kalandjáról beszélnek most a Lipót-városban. A derek hölgy azt mondta az urának, hogy karácsonyi játékokat meg bevásárolni, de ezáltal egészen másfajta játékról volt szó. Ugyanis udvarlójával bevonult egy hotel-garni szobájába, hogy zavartalanul beszélgethessenek. Mikor hazaért, észrevette, hogy a medallionját ott felejtette a hotelben. Már pedig abba be volt vésve a teljes neve, — ha azt megtalálja valaki és haza hozza, még mindent elárulhat. Gyorsan egy kihirdetést tett hát közlése az újságban:

A becsületes megtalálót, aki a hotelben arany-medallionomat megtalálta, fölkérem, hogy tartsa meg azt becsületessége jutalmául.

Másnap egy kétes elegáns ifju állított be a szép asszony férjéhez.

— Kérem, én a nagyságos asszonyt keresem.

— Milyen ügyben? Nincs lthon.

— Hát kérem, én tegnap egy kisasszonnnyal, akit én nagyon szeretek és aki nagyon tisztességes nő, egy hotelben vettem szobát . . .

— Jó, jó. Mi közöm nekem hozzá?

— Csak annyit, hogy ott találtam ezt a medalliont és a nagyságos asszony a kihirdetésben azt nekem ajándékozta. De hát én úgy gondolkoztam, hogy minek nekem a medallion? A medallionnal én nem érek semmit, míg ha néhány forintot kaphatnék . . .

— Az adókvetés. Az adókvető bizottság előtt tárgyalás alá kerül folyó hó 18-án, azaz szombaton 478 ik tételtől 614 ik tételig. A derekfüző készítő, díszmű-, divatkereskedés, dohánytészde, drogeria, ecetgyáros, esernyőkészítő, előnyomda, esztorgályosok, ókszárészek, élelmészeti kereskedők, építési vállalkozók, épi-

tész-építőmesterek, épület- és tűzfakereskedők, fagyaltkészítő, fuvarosok, festék- és olajkereskedők adója. Folyó hó 20-án, azaz hétfőn 617 ik tételtől 1013-ik tételig a fényképész (festőművész), fényező, fémtöltő, fésűs (piperész), fűdőtulajdonos (bérlet), fűzőkészítő, fűszerkereskedő, földbérlet, bérlet (U.ánis, szálló, gabella, erdő) adója.

— Kaszárnyából ellopott tisztító. Nem mindennapi lopás történt Nagykanizsán, az ottani 48. gyalogezred kaszárnyájában. Mint tudósítónk írja, néhány nap előtt a 48. gyalogezred kaszárnyájának udvarán megjelent egy tisztiszolga és így szólt az istállóörhöz:

— Nyergelje fel azonnal Lepkét, Riedl főhadnagy ur lovát. A főhadnagy ur ki akar lovagolni.

Az istállóőr nyergelt. A tisztiszolga pedig föl pattant a Lepkére és elvágatott. Nem Riedl főhadnagyhoz, hanem Szombathelyre. Mert a kutyamosó egyáltalán nem volt kutyamosó, hanem szélhámos volt. Szombathelyen már nem ragaszkodott a kutyamosói jelleghez, hanem átöltözött gazdatisztnak és ilyen minőségben eladta a lovat *Rakovszky* Kristófnak, aki ötszáz koronát nyújtott át érte. A kanizsai kaszárnyában kínos meglepetést keltett a Lepke esete, mert egy félóra múlva jött Riedl főhadnagy és személyesen óhajtott volna ráülni a Lepkére. Ez azonban több okból nem sikerült. A csendőrség azonban utánarepült a Lepkének és elkobozta az új gazdájától. Nagykanizsán mélyen hallgatnak az afférről, melynek intézésével egy könyvügynököt gyanúsítanak, mert Nagykanizsa nem akarja Köpenickre magyarosítani a nevét . . .

— Marienbad a világ legrégebbi *moorfürdője*. Itt található a leggazdagabb szénsavas (nauheimi) fürdők, miért is az utóbbi években főleg a *szie és női bajosok* keresik fel nagy számmal e világhírű fürdőhelyet. Ez utóbbi bajok kezelését egy kitűnő szakorvos végzi.

— Eltűnt asztalos. A Mikes Kelemen-utca 17. számú ház lakói feljelentést tettek az aradi rendőrségen s elmondották, hogy a házban lakó *Lipták Sándor* asztalos lakásának az ajtaja már tíz nap óta zárva van. A feljelentők azt hitték, hogy Lipták öngyilkosságot követett el. A rendőrség megjelent a házban s lakossal felnyitatta az ajtót, de a lakásban nem talált senkit. Valószínű, hogy Lipták, régi szokás szerint, valahol mulat. Ilyenkor két hétig sem szokott lakásán mutatkozni.

— Felhőszakadás. Lippáról jelentik: Hosszu ideig tartó szárazság után a szomszédos Baracka és Gyorok községek határában tegnap délután óriási zápor esett, amelyet felhőszakadás követett, amely egész órán át tartott. A hegyről rohamosan lefolyó víz a termőföldeket alááztatva és a szőlőket elhordotta. A vízár oly rohamos volt, hogy néhány órára a vonatok közlekedése is megakadt.

— A Dezső utcai merénylet. Argyelán Mihály tehemes, aki elien tegnap éjszaka egy ismeretlen férfi revolver merényletet követett el, ma újra megjelent a rendőrségen, hogy újabb adatokkal egészítse ki a feljelentését. Adatát lényegtelenek. Sebésüléséről megállapították, hogy nyolc napon belül gyógyul. A tettes még eddig nem került kézre.

— Köszönetnyilvánítás. A Kossuth szobor bizottsága ez uton mond köszönetet *Simon Gábor* 48-as hadnagynak azért, mert fiának, *Simon Ákosnak* táblabíróvá történt kinevezetése alkalmából husz koronát adományozott a Kossuth szobor javára.

— Molypusztító és rovarpor legjobb minőségben Vojtek és Weisznál Aradon. 191.

Ma nagy tombola-estély

Kovács és Novotny

Vadászkürt-vendéglő kerthelyiségében.

Esténként Gyurkovits András zenekara hangversenyez:

TARKASÁGOK.

★

(A szerzői utasítás) Tegnap *Szendrey* Mihály különös szindarabot kapott Aradról postán.

A darabban van egy szerzői utasítás, amely lefózi azt a híres népszínművet is, amelyet évekkel ezelőtt nyújtottak be a Népszínházhoz, amikor annak még *Rákosi Jenő* volt a direktora.

Abban a népszínműben a következő szerzői utasítás fordul elő:

„A színen borbélylegények vonulnak át és szellemesen diskurálnak . . . Függöny.”

Amint azonban említettük, a szóban forgó új dráma ennél különbet produkál.

Az első lapon a szerző a következő utasítást adja:

„I. Felvonás . . . A függöny zsufozott nézőtér előtt felgördül.”

Ez aztán jó darab!

★

(Mikor a golya tréfal.) Egy kishivatalnok jelent meg az anyakönyvvezetőnél, bánatos arccal. Részvételt fogadták.

Mikor halt meg?

— Dehogy, kérem, dehogy!

— Talán csak nem ikrek?

— Még annál is rosszabb!

Elképedtek a hivatalban: mi lesz ebből? Aztán mesélni kezdte bánatos hangon:

— Hát tetszik tudni, amikor a feleségem a fölembe sugott, elhatároztuk, hogy a kicsike leány lesz. S amikor a szintársulat megjött Aradra, hogy a mi kis lányunk legyen a legszebb, a feleségem kívánságára minden este színházba jártunk, hogy megcsodálja *Kápolnai Juliskát*, a legbájosabb színésznőt. Tessék kérem elképzelni, mennyibe került nekem a mindennapi színházba járás!

Megtörölte verejtékező homlokát.

— És hogy megszületett, — fiu lett. Es nem is *Kápolnaihoz*, hanem *Borbély Sándorhoz* hasonlít a kis gazember.

(Ké az első?) Hétfőn indul meg az autobusz. Régi szokáshoz híven, habár modern alkalmazottság a töff-töff, azért egy kis cécó lesz a megindítása körül. Hogy minél nagyobb legyen az ünnepegyesség, azért meghívott vendégek előtt mutatja majd be először a tudományát. Ki üljön elsőnek a drága kocsi? Ezen a problémán törték a fejüket az illetékesek.

— Hát ki? — kiáltott fel az üzemigazgató és hamisan pislantott *Lócs* tanácsnok felé, senki más, mint a sajtó.

Egy újságíró, aki jelenvolt a tanácskozáson, így szólott:

— Mi szívesen irunk akár odát is az autobusz üzembe helyezése alkalmából. De ha már arról van szó, hogy kit illet meg az autobusz karakból elsőbbsége, akkor mi csak másodsorban következünk. Az autobuszra elsőnek üljön fel — a tanács.

TORVÉNYKEZÉS.

A bűnös szerelem áldozata.

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, július 17.

Egy paultai földműves lakásában ma reggel vértócsában halva találták a földműves fiatal feleségét. A hirtelen halál okát nem tudták kideríteni és mivel a körülmények gyanúsak voltak, jelentést tettek az ügyről az aradi

Ma látható a
bécsi hódoló díszmenet
Láng Testvéreknél

kir. ügyésznek. A törvényszéki orvosok megállapították, hogy a halált egy magzatelhajlási kísérlet okozta.

A szomorú esetről itt következék tudósításunk:

Istován György paulisi földműves szép fiatal feleségéről már régebb idő óta süttögték a szomszédok, hogy az asszonynak viszonya van egy ottani bogár mesterrel. Istováné már hónapok óta rosszul élt az urával, aki a bogár miatt gyakran tett szemrehányást feleségének.

Istován György ma kora reggel eltávozott lakásáról. Nemsokára ezután egyik szomszéd bement a lakásba, amelynek konyhájában rettenetes látvány tárult elője. A konyha padlózatán nagy vértócsában élettelenül találta Istovánét. Azonnal értesítette az előjáróságot, mely megjelent a helyszínen. Megvizsgálták a halottat és konstatálták, hogy a halál nagyon gyanus körülmények között történt. Telefonáltak az aradi ügyészre, ahonnan *Austerweil* László és *Posgai* István törvényszéki orvosok mentek ki Paulisra. Megvizsgálták a holttestet és megállapították, hogy az asszony halálát magzatelhajlási kísérlet okozta. Hír szerint Istováné a bogármesterrel folytatott szerelmi viszonyának gyümölcsét akarta eltávolítani. Hogy ki végezhetette az asszonyon a végzetes műtétet, azt nem tudják. Az ügyesség most megindította a nyomozást az ismeretlen bűnös kikutatására.

§ A liliomtipró büntetése. *Sztojka* József rozott multu csavargót az aradi törvényszék legutóbb két évi fegyházra ítélte, mert a Baross-parkban erkölcselen merényletet követett el egy aradi iparos kis leánykája ellen. Utóbb több betörést és lopást is süttögték reá, amelyeket Aradon vlt véghez. A törvényszék ma a megrögzött gonosztévőt összbüntetéséül négy és fél évi fegyházzal sújotta.

KÖZGAZDASÁG ÉS KÖZLEKEDÉS

= Termés eredmények. A cséplés javában folyik Csanádmegyében. Az eddigi termények a reményeken néhol még felül is emelkedtek. Kis holdanként 500—600 kgra számitottak. Pedig akad kis holdanként 8 mázsás termés is; úgy, hogy az eddigiek után a busa átlagos termését 1100 □ ölenként 7 mázsára becsülik. A tengeri hama hamarosan esőt nem kap, gyenge termést ígér. Ha kiadós esőt kaphat egy héten belül, akkor gazdag termésre lesz kilátás.

= Fatermelő részvénytársaság cég alatt ma 200 ezer korona alaptőkével új részvénytársaság alakult Budapesten. A társaság első ületek lebonyolításával és erdők letarolásával foglalkozik. A társaság vezérigazgatója Seidner Miklós lett. Igazgatósági tagok: Ullmann Sándor bankigazgató Nagyvárad, továbbá Glück József, Tauber Benő és Tauber Vilmos lettek.

Aradi heti gabonavásár.

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, július 17.

A csapadék főként a tengerre jótékony hatással van. Eme egyik főtermény cikk eső nélkül már veszélyben állott.

Az új salson lassan indul meg. Igaz ugyan, hogy még korán is van egy kisé.

A mai piacon élénkebb forgalom volt.

A mai piacon elkelt:

800—1000 mm. új busa 10:60—90

200 mm. tengeri 7:50—60

Névteljes jegyzés

Új rozs 8:60—90

Ó-sab 7:70—80

Új árpa 6:70—90

A gabonák 50 kilogrammonként koronában értendék.

Budapesti áru- és értéktőzsde.

— Az Aradi Közlöny távirati tudósítása. —

Budapest, július 17.

Amerika 1 és egynyelccaddal olcsóbb. 15 ezer mm. 5 fillérrel magasabb.

Az árak 50 kilónként számítva:

	Déli sárlat	2 órai sárlat
Buza októberre . . .	11.19—11.19	11.19—11.19
Zab októberre . . .	8.40—8.41	8.38—8.39
Rozs októberre . . .	9.39—9.40	9.38—9.39
Tengeri májusra . . .	7.37—7.38	7.34—7.35
Tengeri júliusra . . .	7.67—7.68	7.60—7.61

Zárul 5 órakor:

Utótőzsde üzletelen.

IDEGENEK ARADON.

— Július 17. —

Fehér Kereszt szálloda. Refék Gyula utazó Budapest. — Vinkler Dezső utazó Bécs. — Kojopecz Adolf utazó Budapest. — Gosztonyi Margit tanítónő Palánka. — Kopper Irma tanítónő Palánka. — Kuthy Mária tanítónő Ujvidek. — Farkas Vince százados Pozsony. — Molnár Zsigmond kereskedő Budapest. — Oltay Károly segédtsist Budapest. — Urmánczy Nándor képviselő Budapest. — Weisz Herman utazó Bécs. — Bauer M. utazó Budapest. — Schön Illés utazó Budapest. — Balázs Ignác dr. ügyvéd Ujvidek. — Bertényi Paula kasszírónő Arad. — Szelsődy Mihály joghallgató Budapest. — Pfeifer Izsó utazó Bécs. — Stíha János utazó Krakkó. — Korprich Ferenc rendőrtanácsos és neje Bécs.

Központi szálloda. Tenner Károly dr. Székesfehérvár. — Singer Lajos joghallgató Lippa. — Papp János dr. geologus Budapest. — Pethő Sándor dr. körorvos Gyertyámos. — Faragó Ambrus mérnök Budapest. — Kollár Oszkár utazó Budapest. — Kramoravics János magánzó Budapest. — Benedek Armin utazó Budapest. — Kovács Lajos hivatalnok Kecskemét. — Tulkán György dr. orvos Szemlák.

Vass szálloda. Weisz Gyula utazó és családja Grác. — Fodor József utazó Budapest. — Zeizler Hugó utazó Budapest. — Baron Mór utazó Budapest. — Hász Lipót utazó Budapest. — Schreyer László szállodás Pankota. — Kolmer utazó Temesvár. — Bettelheim Samu utazó Bécs. — Leonhardt Frigyes kereskedő Székesfehérvár. — Vánday Ferenc kereskedő Segesvár.

Pannonia szálloda. Sebes Adolf ügynök Budapest. — Ditrichstein Gyula utazó Budapest. — Hőning Gyula kereskedő Almás.

NYÁRI SZINHÁZ.

Szombat, 1908. évi július hó 18-án:—

Vendrei Ferenc és Tapolczai Dezső, a budapesti Vigaszínház tagjainak felléptével:

Naftalin.

Énekes bohózat 3 felvonásban. Irta: Heltai Jenő. Zenéjét szerzette: Szirmay A.

SZEMÉLYEK:

Dr. Szakolczai Dely Lajos.	Ilka	Zalay Margit
Terka	Kőrössi Juci.	Milka
Laboda Péter	Tapolczai D.	Patkány Etus
Dr. Csapláros	Vendrei F.	Házmester
Manci	Benkóné.	Kapronczay
Kaboczané	Lászy Etele.	Olcsyay Félix
		Szappanos D.
		Kertész D.

Kezdete 8 órakor.

URÁNIA SZINHÁZ.

(Báró Simonyi-utca 1. szám, Szabadságtér mellett.)

A mai naptól fogva színházunkban kizárólag oly képek kerülnek bemutatásra, melyek még sehol nem játszottak.

Teljesen új műsor. Válogatott újdonságok.

Róma égése Néro császár idejében.

Műsor 1908. július hó 18-án, szombaton:

1. Szobrászat. Tanulságos. — 2. Egy paraszt kalandja. Humoros. — 3. Esküvő a halálos ágyon. Életkép. — 4. A hűtlen. Életkép. — 5. A nagydobos kimenője. Bohózat. — 6. Levél a jézuskához. Megható kép. — 7. Próba öngyilkosság. Bohózat. — 8. Róma égése. Sienkiewicz vadisa után.

Minden előadás alatt katonasane játszik. — Cukrászda.

Előadások: Este 7 órától 11 óráig.

Az előadásokra bármikor be lehet menni.

Helyárak: I. hely 1 korona, II. hely 80 fillér, III. hely 60 fillér, IV. hely 40 fillér és V. hely 20 fillér.

NYILTTER.

Hunyadmegye központján **Déván** a legforgalmasabb és a város legszébb helyén egy nagy jövőt kecsegtető nyári és téli földszinti étterem, sörcsarnok és kávéház, ezenkívül emeleti, remek berendezésű **CASSINO** helységekhez

keresek

egy előkelő, jómodoru, neves, intelligens, szakképzett, lehetőleg családos

vendéglőst,

ki jó konyhával, előzékeny kiszolgálással páratlan nagy forgalmu vállalatot biztosíthatna magának.

Személyes vagy írásbeli megkeresések mielőbb intézendők

Steiner Ferencz

nagykereskedőhöz 2502

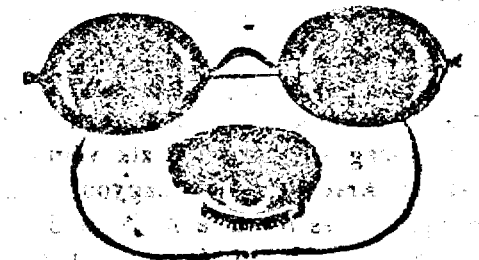
— Déván. —

Elsőrendű látsszerész üzlet.

DICK SAMU

10 óra és látszerész

Arad, Károlyi-tér és Wolfner János-utca sarkán

Elad és javít mindennemű órákat két évi jótállás mellett a legolcsóbb árakon. Raktáron tart mindennemű színházi látszeréket a legkülönbözőbb kiállításban. Legfinomabb lencsék, orrcsipesek és szemüvegek, arany, ezüst, nickel és tekenőbékák csont keretekben, legjobb üvegekkel.

• Nagy raktár sűrűségi fokmerőkben, bor, must és szesz részere, továbbá mindenféle hőmérők, mindennemű kivitelben. 2413

Szemüvegek és látsszerélok orvosi rendelet szerint azonnal készíttetnek.

Nyomdánkban

2 középiskolát végzett

fiu

tanulónak

fizetéssel felvétetik.

Bővebbet a kiadóhivatalban.

Használt

ó l o m

megvételre kerestetik

Hirdetés.

A mezőhegyesi m. kir. áll. ménesbirtokon az 1908. évi augusztus hó 3-án délelőtt 10 órakor tartandó ajánlati versenytárgyaláson mintegy:

460 darab petroleumos-hordó és 210 darab olajshordó kerül eladásra.

Ajánlatok a fönnebb mondott időpontig egy koronás bélyeggel s 5%-nyi bánatpénzzel ellátva, lepecsételve és „Ajánlat 2875. számhoz” felirással megjelölve, alulírt igazgatósághoz nyújtandók be, hol a részletes feltételek is megtekinthetők, s az ajánlat tárgyát képező hordók is megtekinthetők.

Mezőhegyes, 1908. évi június hó 30 án.

2511

M. kir. áll. ménesbirtok igazgatósága.

20094—1908. sz.

Hirdetmény.

Az 1908. évi június hónapban engedélyezett italmérések várható forgalmáról az aradi m. kir. pénz ügyőri biztosság által küldött összeírásai jegyzék 10 drb. ívét az állami jövedékről szóló 1899. évi XXV. t. c. 1. §-a és az erre vonatkozó utasítás 17. §-a értelmében 1908. évi július hó 20-tól számítandó 8 napra a városi fogyasztási adófelügyelőségél közszemlére azzal tesszük ki, hogy azokat az érdekeltek, névszerint Boros

Béni-kör, Fogy. és termelő szövetkezet, Lóbl Gyula, Nyári Vilmos, Lambert Gyula, Lövy Herman, Schvarcz Gáborné, Mayer Edéné, Scheier Lajos és Fritz Lajos, kik italmérési engedélyt kaptak, nemcsak megtekinthetik, hanem az azokban kitüntetett forgalmi adatokra nézve úgy nevezettek, mint az aradi kereskedelmi testület és az ipartestület is nyújthatnak be a fentebb jelzett idő alatt a városi fogyasztási adófelügyelőségél észrevételeket.

Arad, 1908. évi július 10-én.

A városi tanács.

Lényeges árleszállítás

fehérnemű, vászon, chiffon és asztalneműeknél.

Megjegyezzük, hogy nem holmi kétes minőségű, hanem elsőrendű általunk garantált jó áru kerül olcsó eladásra.

Fentiekén kívül:

Czérna vászon maradékok

méterenkint 70—80 kr.,
egész vékony 90 kr.-ért.
80% megtakarítás.

Chiffon és madapolan maradékok

3 mt.-től 6 mtrig darabokban
27 és 32 krajcár métere
Kiváló jó minőségűek.

3000 méter

egyféle egész finom batizt chiffon 60 kr. helyett 45 krajcár.

Ritka alkalmi vétel!

Pamut vászon maradékok

erős szálú 30 krajc., közép szálú, minden fehérneműre alkalmasak, 32 krajcár métere.

Fenti maradékok igen alkalmasak

Internátus

kelengye összeállítására.

Intézeti kelengye leány és fiuk részére

készen raktáron vannak vagy előnyös áron készíttetni vállaljuk.

Rosenblüh H. és Társa

divatarunaz.

391

Husarak leszállítása Mányi M. és Társánál.

Tisztelettel alólírott cég, mint az Aradon létező három legnagyobb huscsarnok egyikének tulajdonosa, értesíti a t. vevőközönséget, hogy elsőrangú helyekről beszerzett hizott marha és sertés husainak árát a mai naptól fogva tetemesen leszállította. És pedig:

Marha-husok:

Leves-hus	volt eddig 1 kg. 72 kr.	ezután 64 kr.
Szegy-hus	" " 1 " 60 "	" 52 kr.
Pecsenye-hus	" " 1 " 80 "	" 68 kr.

Borju-husok:

Fiatál borju eleje	eddig 1 kg. 80 kr.	ezután 70 kr.
" " szelet	" 1 " 1 frt.	" 90 kr.

Sertés-husok	1 kilogramm	76 krajcár.
" karmanádi	"	80 "
Zsir	"	72 "
Szalonna	"	72 "
Füstölt husok, sódar	"	80 "
Sonkák	"	80 "

Nagybani bevásárlásnál tetemes árengedmény.

Mányi M. és Társa

huscsarnoka

Arad, Boros Béni-tér 16.

Husarak leszállítása Mányi M. és Társánál.

BUZIÁSI PHÖNIX ÁSVÁNYVÍZ

Vese- és hólyagbajoknál minden vizet felülmul.

Kellemes, kissé savanykás ízű, vasmentesített, azénsavdús.

rendkívül üdítő asztali víz.

Orvosilag ajánlva. 5881 Orvosilag ajánlva.

Ivógyógyomásra használva, vese- és hólyagbajoknál, a vesemérence idült hurutjainál, húgykő- és fővényképződésnél, a légutak és a kiválasztószervek hurutos bántalmánál kitűnő hatásának bizonyult. — Prospektust kívánatra küld a forráskelendő:

Muschong buziási gyógyfürdő igazgatósága Buziásfürdőn

Az 1902. évi verscezi Ipar és gazdasági kiállításán és az 1901. évi mákói Ipar és gazdasági kiállításán a nagy díszoklevéllel kitüntetve.

WEGENSTEIN C. L. és FIA

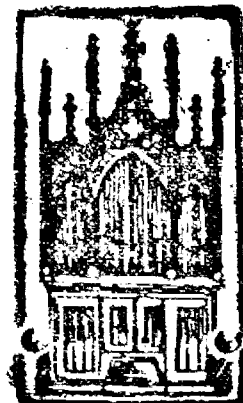
ELSŐ DÉLMAGYARORSZÁGI

ORGONA-ÉPÍTŐ MŰINTÉZET (villamos áramra berend.)
TEMESVÁROTT.

Szállít kitűnő, legújabb rendszer szerint készített

pneumatikus
orgonákat

bármily nagyságban a legolcsóbb árak mellett.

Javítások, átalakítások és hangolások átvetetnek, olcsón és kitűnő szakértelemmel eszközöltetnek.

Bővebbi felvilágosítással és költségvetéssel szívesen szolgálunk.

az 1896. évi kiállításán a nagy millenniumi éremmel kitüntetve.

APRO HIRDETÉSEK.

AKINEK

ismeretség híján

háztartásra,
sevelőre,
üzletvezetőre,
könyvelőre,
segédre,
leparára,
gazdatisztára,
kulcsárra,
vínosellőrrre,
kertészre,kulcsárra,
gazdasszonyra
szakácsnőre,
szobaleányra,
házi- vagy,
tródaszolgára,
pénzbesszédőre
házmesterre,
stb.-re
van szüksége.

AKI

börbeadni kíván

bírókot,
házat,
vadászterü-
letet,halászatot,
telket,
kocsit,
lovat,

AKI

eladni kíván

sutort,
sengorát,
bort,
gyümölcsöt,
szabonát,üzletet,
műhelyt,
lakást stb.;
vagy

AKI

bizalmasok vétel vagy börbevitel cséi
jából keresi;

AKI

valamely állást betölteni kíván: legbizto-
sabbban ér cséit, ha az

"ARADI KÖZLÖNY"

kis hirdetési

rovatait használja.

5 hold szőlő

Magyarádon, a „Nagyuri“ hegyen
villaépülettel együtt szép termés-
sel eladó. Czim a kiadóhivatal-
ban. 2510

Egy teljesen jó karban levő

rőfős és rövidáru berendezés sza-
bad kézből eladó Eichner László
Világosi cégnél. 2514

Megvételre kerestetik

egy ponny lóhoz alkalmas kis kocsi.
Czim: Kossuth-u. 13. 2498

Uri lakást

keres nov. 1-re egy gyermektelen
házaspár Orczi-, Varjassy- és Holt-
maros-utcák közt. Czim a kiadóhi-
vatalban. 2509

Termő szőlő Ménesen

7500 tőkével, kolnával, mely szoba
konyha és kamrából áll, felszere-
léssel olcsón eladó. Arad, Szt.-Pál-
utca 11. sz. 2513

Az aradi turista egyesület

Arad-Hegyaljai uthálózatának tér-
képe. Automobilosok, kerékpáro-
sok és turisták használatára 50
fillér leszállított áron kapható
Ingusz I. és Fia könyvkereskedésé-
ben Aradon. Telefon 517. 201

Pörkölt szalonna,

légenszártott, oldalankint 85—60
kg. nehéz, kapható Rauchbauer
Nándornál, Ujszentannán. 1991

Minden ujdonság

azonnal több példányban kapható
80,000 kötetes kölcsönkönyvtá-
rban, heti 8 filléres kölcsöndij
ellenében. A könyvek újak és tiszták.
Terjedelmes jegyzékek vidékre
is. Zenemű kölcsönző intézet. Kerpel
Izsó könyv és papirkereskedése,
Aradon. 212

Eladó

egy szép fekvésű szőlő a motor-
állomás közelében 3700 tőkés, ter-
mőképes, elköltözés miatt jutá-
nyos áron azonnal eladó! Bővebb
tudakozódás Veres Rezső, farak-
tárnok, Paulis. 2487

20564—1908.

Pályázati hirdetmény.

Az aradi zenedében a város
közönsége által betöltendő kedvez-
ményes helyek közül kettő ürese-
desbe jövén, annak betöltésére
ezennel pályázatot hirdetünk.A pályázati kérvények f. é.
augusztus hó 15-ig a város pol-
gármesteréhez nyújtandók be.

Arad, 1908. július hó 11-én.

A városi tanács.

MOLL-FÉLE
SÓS-BORSZESZA MOLL A-féle Seidlitz-perek tartós gyógyhatása legmakacsabb gyomor-
bajok, testi bántalmak, gyomorgörccs és gyomorhév, rögzött székrekedés,
máj bántalmak, vértelenség, aranyér és a legkülönbözőbb női betegségek ellen
a jeles háziaszer, mely évtizedek óta mindig nagyobb elterjedést szerzett. — Ára egy
lepecsételt eredeti doboznak 3 korona. — Hamisítások törvényileg fenytettek.Csakk, akkor valódi ha
mindegyik doboz Mollnak
védjegyét és aláírását tűn-
teti fel.MOLL-FÉLE
SEIDLITZ-PORMoll-féle feliratu ónozáttal elzárva van. A Moll-féle sóborszesz ne-
vezetesen mint fájdalomcsillapító bedörzsölési szer, köszvény,
cauz és a meghülés egyéb következményeinél legismertesebb nép-
szer. — Egy ónozott eredeti üveg ára 1 kor. 90 fill.

csak akkor valódi ha

mindegyik üveg Moll A. védjegy e
tünteti fel és „A
MOLL-
Féle
Sós-
Borszesz
és
Só-
por”
szókat
tartalmazza.

MOLL-féle gyermekszappan.

Legfinomabb, egészen új rendszer szerint előállított gyermek és hölgyiszappan gyer-
mekek és felnőttek okszerű bőrápolása. Egy darab ára 40 fill. 5 darab kor. 180 fill.
Minden darab gyermekszappan a MOLL-védjeggyel van ellátva. — Főszékfűtés:

MOLL A gyógyszerész, os. és kir. udvari szállító által.

Bécs, L. Tuchlauben 9. sz.

5941

Vidéki megrendelések naponta postautánvét mellett teljesítettek.
A raktárakban tessék határozottan MOLL A. aláírásával és védjeggyel ellátott ké-
sletményeket kérni. Aradon kapható: FÖLDES KELEMEN és HAJÓS ARPAD
gyógyszertárában.

Uj üzlet!

Szabott árak!

Uj üzlet!

Lányi Marcell

cipőkülönlegességi raktára,

a világhírű „Kobrak“ cipőgyár gyártmányainak egyedélárusítója

Arad, Atzél Péter-utca 1. sz.

Ajánlja

férfi-, női- és gyermekcipő-különlegességekkel

dusan felszerelt raktárát.

Idényszerű cipőkülönlegességek állandóan
és minden kivitelben raktáron vannak.

Vidéki megrendelések a legpontosabban lesznek szállítva. 967

Uj üzlet!

Szabott árak!

Uj üzlet!